

VAASAN PÄIVÄLEHTI

Nr 20 Sunnuntaina, 19 toukokuuta 2024

ISSN 2954-243X

**Puccinin "Tosca"
-ooppera on tulos-
sa Vaasaan**

**Näin löydät tie-
kirkkoon!**

**NAISTEN ÄÄNI-
elämänkertakirjasto**

**KUORO-
FESTIVAALI**

**Sinebrychoffin taide-
museo**

**Venäjän omituinen
diplomaattinen kieli**

**TÄÄLLÄ OLEMME:
vpress.ovh**

Kiireelliset toimenpiteet tarpeen hälyttävien ilmastouutisten takia

Hiljattain julkaistut tiedot, jotka osoittavat huhtikuun 2024 olevan ennätyslämmen lämmin maa-ilmalaajuudesta, eivät ole pelkättävää tilastoa, joka voidaan ohittaa ohimennen; se on kirkas hälytys jatkuvaan ilmastonmuutoksen kriisissä. Kuten äskettäin artikkelissamme kerrottiin, huhtikuun on rikkinen aiemmat ennätykset, merkiten yhdestoista peräkkäistä kuukautta ennen-näkemättömän lämmön suhteen. Nämä hälyttävät trendit tulisi toimia välittömänä ja päättäväisenä toimintakutsuna maailmanlaajuisella tasolla.

Näiden nousevien lämpötilojen seuraukset ovat laaja-alaisia ja syvästi huolestuttavia. Nopeasta jääpeitteiden sulamisesta äärimmäisten sääilmiöiden pahentumiseen, ilmastonmuutoksen vaikutukset tuntuvat ympäri maailmaa. Seuraukset eivät rajoitu kaukasiin maihin tai tuleviin suku-polviin; ne vaikuttavat meihin täällä ja nyt, uhkaavat elämäntapaamme ja planeettamme vakautta.

Euroopassa, missä lämpötilat nousivat keskimääräistä korkeammalle, olemme todistaneet ilmastonmuutoksen vaikutukset omalla kynnyksellämme. Venäjällä koetut helteet, Skandinavian ennennäkemättömän lämpimät lämpötilat; merkit ovat selvät: ilmastomme muuttuu, ja meidän on toimittava päättäväisesti sen vaikutusten lieventämiseksi.

Mutta vastuu ei ole yksinomaan yksittäisten kansojen tai alueiden harteilla. Ilmastonmuutos on globaali kysymys, joka vaatii koordinoitua ja päättäväistä toimintaa

kaikilta kansakunnilta, riippumatta poliittisista eroista tai taloudellisista intresseistä. Aika sormella osoittamiselle ja tyhjille lupauksille on jo aikoja sitten ohi; nyt on toiminnan aika.

Hallitusten on asetettava etusijalle ympäristöpolitiikka, joka edistää kestävyttä ja vähentää kasvi-huonekaasupäästöjä. Yritysten on omaksuttava uusiutuva energia ja kestävä käytännöt. Ja yksilöiden on tehtävä tietoisia valintoja päivittäisessä elämässään vähentääseen hiilijalanjälkeään.

Lisäksi meidän on pidettävä johdajamme vastuussa teoistaan - tai niiden puutteesta - ilmastomuutoksen suhteen. Niiden, jotka jatkavat ylivoimaisen tieteellisen näytön

kieltämistä tai asettavat lyhyen aikavälin taloudelliset voitot pitkän aikavälin ympäristöllisen kestävyden edelle, on haastettava ja asetettava vastuuseen.

Panokset eivät voisi olla korkeammat. Ilmastonmuutoksen käsittelemisen ikkuna sulkeutuu nopeasti, ja passiivisuuden seuraukset ovat synkät. Meidän on annettava tuleville sukupolville elin-kelpoinen, terve ja kestävä planeetta.

Näiden huolestuttavien ilmastotrendien edessä emme voi varaa olla tyytyväisiä. Nyt on rohkean johtajuuden, päättävien toimien ja yhteisen sitoumuksen aika varmistaa planeettamme tulevaisuus. Toiminnan aika on nyt.

Photo Supplement - vpress.ovh

Puccinin ooppera "Tosca" kaupunginteatterissa tammikuussa

Vaasan kaupunginteatterin kauden 2024-2025 oopperatarjonta saa kunnian aloittaa vuoden 2025 alussa ikonisella Giacomo Puccinin teoksella, Tosca. Tämä odotettu esitys kohoaa kunnioitettavasti Romeo-näyttämölle tammikuussa 2025.

Tosca on Puccinin mestariteos, joka perustuu Victorien Sardoun näytelmään La Tosca. Teoksen kapellimestarina toimii vuosille 2025-2028 valittu Anna-Maria Helsing ja ohjauksesta vastaa Vaasan kaupunginteatterin teatterinjohtaja Seppo Välinen. Tämän musiikillisen ilotulituksen pukusuunnittelusta vastaa Emilia Eriksson ja lavastuksesta Mika Haaranen. Oopperan on sovittanut Touko Niemi.

Rooleissa loistavat tunnetut suomalaiset solistit, kuten sopraano Reetta Haavisto Floria Toscan roolissa, baritoni Walteri Torikka Paroni Scarpian roolissa ja tenori

Mika Pohjonen Mario Cavaradossina.

Vaasan kaupunginorkesteri ja Vaasan oopperayhdistyksen kuoro tekevät yhteistyötä tämän upean esityksen toteuttamiseksi. Ensi-illan odotetaan olevan juhla hetki niin kulttuurin ystäville kuin oopperan ystäville ympäri Suomen.

"Tosca on musiikillisesti todella ihana ooppera, josta löytyy aivan kaikkea. On hienoa, että orkesterimme saa soittaa tämän teoksen ja saamme meitä varten oman orkestraation. Olen erittäin onnellinen hienosta solistikartasta!" kertoo oopperan kapellimestari Anna-Maria Helsing.

"Tosca kuuluu Giacomo Puccinin kolmeen suureen oopperaan ja edustaa verismin tyyliä. Verismi tarkoittaa naturalisuutta, joka kuvaa tavallisia ihmisiä jokapäiväisissä tilanteissa. Toscan hurja ja tiheä trilleri tapahtuu yhden vuorokauden aikana, kesäkuussa 1800", kuvailee ohjaaja Seppo Välinen.

Tosca kertoo Roomassa vuonna 1800 tapahtuvasta draamaattisesta tarinasta, joka kuvaa aikakauden poliittista myllerrystä ja rakkautta koettelevia kohtaloita. Se on ooppera, joka tempaa katsojan mukaansa

verismin tyyliä ja tarjoaa koskettavan matkan historialliseen aikaan.

Vaasan kaupunginteatterin päätös tuoda Tosca ohjelmistoon on merkittävä askel kaupungin oopperatarjonnan monipuolistamisessa ja vahvistaa Vaasan mainetta oopperakaupunkina. Tämä näytös ei ainoastaan tarjoa unohtumattomia elämyksiä, vaan myös vahvistaa kaupungin asemaa kulttuurin keskuksena Suomessa.

Puccinin intohimo: Perheellisuudesta oopperan kirkkaihin valoihin

Giacomo Puccini, syntynyt musiikkisukuun Luccassa, Italiassa vuonna 1858, ei alun perin ollut tarkoitettu lavalle. Kirkkomuusikon uraa isänsä jalanjäljissä odottava nuori Puccini löysi lohtua Verdin mahtavista oopperoista. Tämä herätti hänessä intohimon, joka mullistasi tulevien sukupolvien italialaisen oopperan.

Nuorena orvoksi jäänyt Puccini jatkoi eteenpäin ja opiskeli Milanon konservatoriossa. Al-kuhaasteista huolimatta hänen kiistaton lahjakkuutensa loisti läpi. Hänen

TÄTÄ LEHTEÄ VOIT LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Palosaaren torilla

valmistumisteok-sensa "Capriccio Sinfonico" sai kiitosta innovatiivisuudestaan ja tunteellisesta syvyydestään, piirteistä, joista tulisi synonyymejä hänen oopperateoksilleen.

Puccinin varhaiset oopperat saavuttivat ristiriitaista menestystä. Hänen järkkymätön päättä-väisyytensä ja yleisön toiveiden syvällinen ymmärtäminen johtivat kuitenkin läpimurtoon "Manon Lescautin" myötä vuonna 1893. Oopperan sydäntäsärkevä tarina ja kohoavat melodiat lumosivat yleisöä kaikkialla Euroopassa.

Seuraavien kolmen vuosikymmenen aikana Puccini uudelleenmääritteli oopperan. Hän loi mestariteoksia, kuten "La bohème", koskettavan kuvauksen rakkaudesta ja menetyksestä kamppailevien taiteilijoiden keskuudessa, ja "Toscan",

jännittävän tutkimuksen rakkaudesta, petoksesta ja poliittisesta myllerryksestä.

Puccini ei pelännyt rikkoa rajoja. "Madama Butterfly", traaginen kuvaus japanilaisesta geishasta, jonka amerikkalainen rakastaja hylkää, järkytti yleisöä realismiudellaan. Sen voimakas musiikki ja ajattomat teemat kuitenkin vakiinnuttivat Puccinin aseman oopperala-van jättiläisenä.

Giacomo Puccinin elämä päättyi traagisesti vuonna 1924. Mutta hänen perintönsä elää. Hänen oopperoitaan esitetään edelleen kaikkialla maailmassa, ja niiden intohimoiset melodiat ja unohtumattomat hahmot lumoavat sekä nuoria että vanhoja yleisöjä. Puccinin tarina on todiste intohimon muokkaavasta voimasta ja osoittaa, että jopa velvollisuuden polulta voi puhjeta todellinen taiteellinen nero.

Wasa-teatteri: "Kakkukynttilöiden" ensi-ilta syyskuussa

Tärtljus – premiär 14.9.2024

Tärtljus on mukaansatempaava draamakomedia, joka seuraa Stinan elämää

17–107-vuotiaana Tove Quickströmin pääroolissa. Esitys tapahtuu yli 90 syntymäpäivänä, jolloin vieraat vaihtelevat, mutta jossa hän leipoo aina saman kakun. Vastaleivonnaisten tuoksu leviää katsoomoon viimeistään näytelmän lopussa, kun kakku on valmis. Elämän muutosten ja valintojen tutkiminen tapahtuu 90 minuutissa kokonaiskokemuksena, jossa kukaan ei poistu lavalta.

Hitachi Energy investoi Vaasaan

Hitachi Energy investoi noin 180 miljoonaa euroa uuteen tuotanto- ja teknologia-kampukseen Mustasaaren Vikbyhyn.

Investointi sisältää:

- Huipputeknologiaa edustavan muuntajatehtaan, jonka myötä muuntajien tuotanto- ja testauskapasiteetti kaksinkertaistuu Suomessa.
  - Modernit toimistotilat.
- Investoinnin tavoitteita:
- Vastata energiamurroksen myötä kasvavaan kysyntään.
  - Vahvistaa yhtiön sitoutumista innovointiin, laatuun, turvallisuuteen ja kestävään kehitykseen.
  - Luoda 200 uutta työpaikkaa.

Uusi kampus:

- Valmistuu vuonna 2027.
  - Laajuus 30 000 neliometriä.
  - Siirtyy sinne koko yhtiön Vaasan-seudun henkilöstö, yli 500 henkilöä.
- Muita investoinnin vaikutuksia:

Viikon taide-elämys:

Robert Wilhelm Ekman
1808-1873

Maan vaikutusvaltaisain taiteilija 1800-luvun puolivälissä, monet pitivät maalaustaiteen isänä Suomessa.

Lemminkäinen tulisella järvellä, luonnon, 1867

- Vahvistaa Suomen asemaa puhtaana teknologian kehittäjänä.
  - Edistää sähköverkon modernisointia ja tehokkuutta.
  - Turvaa Suomen sähkön huoltovarmuutta.
- Hitachi Energystä:
- Globaali teknologiajohtaja, joka edistää kestävästä kehityksestä mukaista energiatulevaisuutta.
  - Työllistää Suomessa yli 600 henkilöä, joista noin 500 Vaasassa.
  - Kehittää ja valmistaa Suomessa monia vihreän energiasiiirtymän kannalta keskeisiä avainteknologioita.

EK:n Suhdannebarometri: Yritysten suhdannearvot pysyneet synkinä

29.4.2024 Elinkeinoelämän keskusliitto EK Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n huhtikuun Suhdannebarometrin perusteella suomalaisyritysten arvot suhdannetilanteesta ovat pysyneet kriisiaikojen tasolla. Yritysten suhdanneodotukset ovat kohon-

neet hieman viime tammikuun tiedustelusta, mutta ovat yhä selvästi mollivoitotiset. Talouden laskusuhdanne koettelee erityisesti rakentamista sekä teollisuutta. Palvelualat ovat puolestaan kannatelleet yhä Suomen taloutta ja etenkin työllisyyttä viime kuukausien aikana.

"Pitkittynyt heikentyvä suhdanne on iskenyt loven yritysten kannattavuuteen. Yritysten toimintaan vaikuttivat myös ay-liikkeen järjestämät laajat lakot, jotka nousivat esiin kysyttäessä kasvun esteitä. Lakoista koitui haittaa etenkin teollisuudessa. Kannattavuuskehitykseen ei ole vastaajayritysten perusteella odotettavissa helpotusta lähikuukausinakaan, joten vaikeat ajat jatkuvat ainakin juhannukseen asti", sanoo EK:n johtaja Sami Pakarinen.

Tuotanto- ja myynti ovat vähentyneet viime kuukausien aikana. Yritykset odottavat vähenemisen jatkuvan myös seuraavan kolmen kuukauden aikana. Teollisuudessa ja palveluissa on odotuksissa, että tuotanto kääntyisi kasvuun puolen vuoden kuluttua. Tuotannon vähentyminen heijastuu jo selvästi yksityisen sektorin työllisyyteen. Yritysten arvot henkilöstömääri-

en kehityksestä jatkuvat alavireisinä myös tulevana kuukausina.

"Työllisyys on heikentynyt jo useamman kuukauden ajan. Kun tiedetään, että työllisyys reagoi vasta viiveellä tuotantoon, menee käänne parempaan työllisyydessä ensi vuoden puolelle", Pakarinen jatkaa.

Suurin este kasvulle on yhä riittämätön kysyntä. Puolet vastaajayrityksistä raportoivat kasvun esteeksi kysynnän riittämättömyyden. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuusongelmat ovat laskusuhdanteen myötä jatkaneet helpottumistaan.

Palosaaren kirjasto suljetaan

Yli 120 vuotta vaasalaisen yhteisön kulkemakivenä toiminut Palosaaren kirjasto tarjoaa asukkaille edelleen elinvoimaisen tilan oppimiseen ja vapaa-aikaan. Pikitehtaankatu 19-23:ssa sijaitsevassa kirjastossa on kokoelma kirjoja, aikakauslehtiä ja sanomalehtiä sekä lautapelejä, internettyhteydellä varustettuja tietokoneita ja jopa kala-akvaario.

Palosaaren kirjasto perustettiin elokuussa 1901. Vuonna 1929 se sai oman, arkkitehti Carl Schoultzin suunnitteleman kirjastorakennuksen Palosaaren torin laidalle. Palosaaren kirjasto aloitti lukukoiratoiminnan Vaasassa, ja koirat ovat muutenkin tervetulleita kirjastoon.

.

Kokoelmiensa lisäksi kirjasto toimii yhteisön kohtaamispaikkana. Ne järjestävät lapsille satutuokioita sekä suomeksi että ruotsiksi, tarjoten tilan varhaisen lukutaidon kehittämiselle ja kulttuuriselle yhteydelle. Kirjasto tarjoaa myös julkisen Wi-Fi-yhteyden ja erilaisia digitaalisia resursseja, joilla varmistetaan, että kaikilla on pääsy tietoon ja tekniikkaan.

Ja nyt kirjasto suljetaan. Kaupunginvaltuuston tuoreessa kokouksessa kirjasto päätettiin sulkea, ja ensi vuonna kirjastoa ei enää tämän päätöksen perusteella ole.

Sulkemisen puolesta äänestivät

RKP: Somppi Sari, Villanen Frans, Skytte Mathias, Nilsson-Väre Marit, Kloo Barbro, Strömsholm Eva-Maria, Frantz Hans, Blomfeldt Ragnvald, Rodén Sonja, Ångerman Johan.

SDP: Ala-Heikkilä Sari, Tolppanen Maria, Halonen Sanna.

Kok.: Mäki Tommi, Pääjärvi-Myllyaho Riitta, Luoma Kai, Koski Susanna, Heinenonen Marko, Rajala Katja, Tulimaa Leena, Munkki Marianne, Viinämäki An-ne-Marie, Uusi-Kokko Elli.

PS: Järvinen Juhani, Ollila Mauri, Vahtera Matti.

Vihr.: Autio Olli, Karakan Emine, Saita Maria.

Ja nämä vastustivat sulkemista

RKP: Henriksson Elisabet, Boucht-Lindeman Helena, Granfors Ulla, Sirén-Aura Monica, Mahdi Ramieza, Kauppinen Johanna.

SDP: Mäkynen Matias, Teppo Erkki, Hellman Per, Andrejeff Pirjo, Miettinen Arja, Kivioja Tuija.

PS: Köykkä Kimmo, Sulkakoski Tero, Lai- ne Kari, Takala Ismo, Rintamäki An-ne.

Vas.: Moisio Harri, Moisio Päivi.

KD: Hokkanen Heimo, Kaunismäki Tomi. Kesk.: Tuomisto Tauno, Rintamäki Merja.

Nämä äänestivät tyhjää:

SDP: Jousmäki Ida, Kivimäki Jorma.

PS: Koski Tero.

Vaasan kansalaisopisto Alman lukuvuoden 2024–25 ilmoittautuminen alkaa

15.5

Vaasan kansalaisopisto Alman lukuvuoden 2024–25 kursseille ilmoit-tautuminen alkaa tänä vuonna jo toukokuussa. Ensi lukuvuoden kurs-seille voi ilmoittautua 15.5. klo 15 alkaen. Aikaisempina vuosina kuluvan lukuvuoden kurssi-ilmoittautu-minen on alkanut elokuussa.

Painettua kurssiesitettä ei tänä vuonna julkaista, vaan tarjontaan voi tutus-tua ja kursseille ilmoittautua verkossa osoitte-es-sa uusi.opistopalvelut.fi/vaasa.

Vaikka kurssiesitteestä on jouduttu talou-dellisista syistä luopumaan palve-lun laatu ja kurssien laaja valikoima pysyy edelleen samalla erinomaisella tasolla. Tarjoamme vuosittain yli 1000 kurssia 16 000 oppijalle kymmenellä eri ainealueella. Alma toimii Vaasan lisäksi Vähässäkyrössä, Laihialla ja Isos-sakyrössä. Myös verkko- ja opintopis-tekurssien valikoima Almassa on kat-tava. Kurssit ja luennot ovat avoimia kaikille.

THL: Suomalaisten lihomien aiheuttaa jo merkittäviä ongelmia – yhteiskunnallisten toimien aika on nyt

Noin 1,2 miljoonan aikuisen painoindeksi ylittää lihavuuden rajan (30 kg/m2). Naisista 30 prosentilla ja miehistä 27 prosen-tilla on lihavuutta. Lihavuus on yleisintä 40–64-vuotiailla, joista joka kolmannella on liha-vuutta.

Vyötärölihavuus on vieläkin yleisempää, ja sitä esiintyy lähes joka toisella aikuisel-la. Vyötä-rölihavuuden raja-arvona pide-tään naisilla yli 90 sentin ja miehillä yli 100 sentin vyötä-rönympärystä.

Lihavuus ja vyötärölihavuus ovat yleisty-neet työikäisillä eli 20–64-vuotiailla. Työ-ikäisillä miehillä lihavuus on lisääntynyt 3 prosenttiyksikköä ja naisilla 4 prosenttiyksikköä vuoteen 2017 verrattuna. Keskimit-taisen miehen paino on noussut 1,6 kg ja naisen 1,8 kg.

Tiedot käyvät ilmi THL:n Terve Suomi -tutkimuksesta, jossa kutsuttiin laajaan terveystar-kastukseen 10 000 satunnai-sesti valittua 20 vuotta täyttänyttä. Heistä 5 800 (58 % kutsu-tuista) osallistui terveystarkastukseen.

”Lihavuus yleistyy ja sen aiheuttamat ongelmat ovat räjähtämässä käsiin. Li-havuus aiheut-taa vuosittain miljardin lisäkustannukset terveydenhuollolle. Viimeistään nyt tarvitaan yhteiskunnan laaja-alaisia toimia väestön lihomisen py-säyttämiseksi. Tällaisia keinoja voi-sivat

olla muun muassa elintarvikkeiden epä-terveellisyys-teen perustuvat verot ja markki-nointirajoitukset”, toteaa tutkimuksen johtaja, dosentti Annamari Lundqvist.

Uusi punkkitauti uhkaa suomalaisia:

Neoerlichioosi voi aiheut-taa pitkäkestoista kuumetta Ilmastonmuutos tuo mukanaan uusia uhkia terveydellemme. Yksi niistä on punkkien levittämä ”Neoerlichioosi” -niminen bakteeri-infektio, jonka ensimmäinen tapaus on todettu Suomessa. Infektio-lääkäri Ulla Hohenthal varoittaa Medi-uutiset-lehdessä tästä uudesta uhasta.

Neoerlichioosin pääasiallinen oire on pitkään jatkuva kuume, joka voi kestää jopa useita viikkoja. Diagnoosi voi olla hankala, koska tauti on vielä harvinaisen ja sen oireet voivat muistuttaa muita punkkien levittämiä tauteja, kuten borrelioosia. Onneksi neoerlichioosin hoito on tehokasta antibiooteilla, joita käytetään myös borrelioosin hoidossa.

Punkkien levittämien tautien riski kasvaa ilmastonmuutoksen myötä, sillä punkit viihtyvät lämpimässä ja koste-assa säässä. Siksi on tärkeää suojautua punkeilta pukeutumalla peittävästi ja käyttämällä hyttys- ja punkkikarkotetta. Punkkien puremia tulee myös tarkkailla ja hakeutua lääkäriin, jos oireita ilmaantuu.

Neoerlichioosin löytäminen on muis-tutus siitä, että meidän on oltava valp-paita uusien tartuntatautien varalta. Seuraamalla terveysviranomaisten ohjeita ja suojautumalla punkeilta voimme minimoida riskin sairastua tähän ja muihin punkkien levittämiin tauteihin.

Senioritreffitä järjestetään 70- ja 80-vuotiaille Uudessaakaarlepypyssä ja Vaasassa

Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää toukokuussa senioritreffitä 70- ja 80-vuotiaille, jotka eivät ole säännöllisen avun, esimerkiksi kotihoidon, piirissä. Senioritrefeillä ikäihmiset saavat vinkejä terveyden, toimintakyvyn ja kotona asumisen tueksi. Vaikka senioritreffit on suunnattu ensisijaisesti näille ikäryhmille, myös muut ikäihmiset ovat tervetulleita osallistumaan.

– Senioritreffeille kannattaa tulla tapaa-maan oman alueensa seniorineuvojaa, saamaan tietoa seniorineuvolan toiminnasta, sen tavoitteista sekä missä asioisa voi seniorineuvojaan olla yhteydessä. Lisäksi senioritreffeillä voi täyttää itsearviointilomakkeen, jonka avulla saa tietää, millainen oma terveydentila on, kertoo ikäihmisten terveyspalveluiden koordinoiva osastonhoitaja Annika Tetrault.

Senioritreffien aikataulut ja ilmoittautuminen

Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää kaksi ruotsinkielistä tapahtumaa:

70-vuotiaille tiistaina 14.5.2024 klo 13-15, Uudenkaarlepyyn Raatihuone
70-vuotiaille keskiviikkona 22.5.2024 klo 13-15, Vaasan kaupungin pääkirjasto, tapahtumatil Venny ja kaksi suomenkielistä tapahtumaa:

70-vuotiaille tiistaina 21.5.2024 klo 13-15, Vaasan kaupungin pääkirjasto, tapahtum tila Venny
80-vuotiaille torstaina 23.5.2024 klo 13-15, Vaasan kaupungin pääkirjasto, tapahtum tila Venny
Uudenkaarlepyyn Senioritreffeille ilmoit-taudutaan tekstiviestillä numeroon 050 514 4898 tai soittamalla numeroon 06 786 2753 viimeistään torstaina 10.5.2024. Vaasassa järjestettäviin Senioritreffeihin ilmoittaudutaan soittamalla klo 8.30-9.30 tai tekstiviestillä numeroon 040 186 2846 tai 0400 992 438 viimeistään neljä päivää ennen kutakin tilaisuutta. Tapahtumiin on rajattu osallistujamäärä.

Ohjelmassa on muuan muassa tietoa ravinnon merkityksestä

Senioritreffien ohjelmassa on hieman eroja, mutta kaikissa tilaisuuksissa puhutaan muun muassa ravinnon merkityksestä ikääntyessä, liikunnasta, kaatumisen ehkäisemisestä ja apuvälineistä sekä annetaan tietoa seniorineuvolan toiminnasta. Ohjelmassa on myös taukojumppaa.

Senioritreffit jatkuvat kesätaun jälkeen elokuussa. Senioritreffitä järjestetään kaikissa Pohjanmaan hyvinvointialueen kunnissa joko suomeksi tai ruotsiksi. Aikataulusta tiedotetaan elokuussa.

Nordean ennuste: Suomen talous kääntyy kasvuun, mutta jälkijunassa

Nordea julkaisi talousennusteen, joka ennustaa Suomen talouden kääntyvän kasvuun vasta loppuvuonna. Ennusteen

7 Waasan Päivälehti 19.5.2024

mukaan inflaation hidastuminen, kotitalouksien ostovoiman kasvu ja keskuspankin koronlaskut piristävät taloutta. Vaikka maailmantalouden yleiskuva on piristynyt hieman, geopoliittiset riskit tuovat varjoja kasvunäkymiin.

Euroopassa inflaatio on hidastunut, ja Kiinan elvytyspolitiikka on vakauttanut kasvunäkymiä. Euroopan keskuspankki odottaa aloittavan koronlaskut kesäkuussa, kun taas Yhdysvalloissa kasvu jatkuu yllättäen yläsuuntaan, mikä viivästyttää rahanpolitiikan muutoksia.

Nordean pääekonomisti Tuuli Koivu huomauttaa, että maailmantalouden riskit ovat edelleen alapäin suuntautuneita, erityisesti geopolitiikan aiheuttamat ongelmat voivat vaikuttaa tuotantoketjuihin ja heikentää kasvunäkymiä.

Suomen talous oli viime vuonna yksi Euroopan heikoimpia, ja tänä vuonna Nordea ennustaa sen supistuvan prosentilla. Käännepiste parempaan odotetaan kuitenkin tulevan, ja ensi vuodelle enustetaan 1,5 prosentin kasvua. Asuntomarkkinoiden odotetaan sopeutuvan kasvaneeseen tarjontaan ja korkeampaan korkotasoon, kun taas yksityisen kulutuksen odotetaan kasvavan reaaliansioiden palautuessa.

Uusi vero: vihreät haluavat EU-veron

Vihreät kannattavat sitä, että EU:lla olisi veronkantokyky, mikä mahdollistaisi sen taloudellisen riippumattomuuden lisäämisen ja lisäresursseja kiireellisten kysymysten ratkaisemiseen. He haluavat, että EU:lla on enemmän valtaa ja autonomiaa jäsenvaltioihin verrattuna

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

Liikennevakuuttamisen uusi laki voimaan 1.6. – muutos tuo monia uusia liikkumisvälineitä liikennevakuutettaviksi

Tämä tarvitsee vakuutuksen, muttei takana oleva polkypyörä tietysti

Liikennevakuutuslain uudistus on hyväksytty eduskunnassa, ja tasavallan presidentti hyväksyy lakiuudistuksen perjantai-na 3.5. Laki tulee voimaan 1.6. ja tuo monia aiemmin vakuut-tamattomia liikumisvälineitä vakuuttamisvelvollisuuden pii-riin. Ilman vakuutusta laitteet ovat käyttökiellossa. Kesäkuusta alkaen vakuutus tulee hankkia sellaisille moottorilla kulkeville laitteille, jotka painavat yli 25 kg tai kulkevat yli 25 kilometriä tunnissa. Tällaisia laitteita ovat mm. nuorison ja ruokalahettien suosiossa olevat sähkökootterit sekä vanhusten ja liikuntarajoitteisten apuna olevat senioriskootterit. Lisäksi vakuutettavia ovat kaikki vuokrakäytössä olevat sähköpotkulaudat.

- Lakimuutos koskee tuhansia yksityiskäytössä olevia erilaisia liikkumisvälineitä. Kuluttajan on syytä olla tarkkana ja selvittää oman laitteensa osalta, kuuluuko se vakuuttamisvelvollisuuden piiriin. Vakuutuksen saa helposti omasta vakuutusyhtiöstä, Liikennevakuutuskeskuksen johtaja Janne Jumppanen neuvoo.

Poikkeuksen helposti muistettavaan 25-sääntöön tekevät sähköavusteiset polkupyörät. Vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle on rajattu sellaiset sähköavusteiset pyörät, jotka edellyttävät liikkuakseen myös polkemista, ja joissa moottorin avustus kytkeytyy pois, kun ajonopeus saavuttaa 25 km/h. Lisäksi moottorin suurin sallittu

teho on 250 W. Muiden sähköpyörien kohdalla vakuuttamisvelvollisuus määräytyy kuten muissakin sähköisissä liikkumisvälineissä, eli vakuutus tulee hankkia yli 25 kg painaville tai moottorin avustamana kovempaa kuin 25 km/h kulkeville laitteille.

Ilman vakuutusta ajaminen on kielletty

Rekisteröimättömillä laitteilla liikennevakuutus tulee olla voimassa silloin, kun niillä lähdetään liikkeelle – varastossa seisovat välineet eivät tarvitse liikennevakuutusta. Jos vakuutusta ei

Liikennevakuutuksen voi ostaa mistä tahansa niitä myyvistä vakuutusyhtiöstä. Koska vakuutuksen sisältö on määritelty laissa, liikennevakuutus on samanlainen kaikissa vakuutusyhtiöissä.

Liikennevakuutuskeskus

VAMKille huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutunnus

Suomen Olympiakomitea on myöntänyt Vaasan ammattikorkeakoululle huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutunnuksen osoituksena urheilijoiden tarpeiden kokonaisvaltaisesta huomioonottamisesta opiskelijoiden aikana. Laatutunnus on myös osoitus pitkäaikaisesta yhteistyöstä Vaasanseudun Urheiluakatemia kanssa. VAMK on yksi viidestä suomalaisesta korkeakoulusta, jotka ovat saaneet tunnustuksen.

Wärtsilä vahvistaa yhteisty-

ötään VAMKin kanssa

Wärtsilä on allekirjoittanut avainkumppanuussopimuksen Vaasan ammattikorkeakoulun kanssa. Avainkumppanuus mahdollistaa systemaattisen ja tuloksellisen yhteistyön.

Gemini Advanced on parempi, mutta maksullinen.

Uusin Gemini-versio, jota kutsutaan myös nimellä Gemini Ultra tai Gemini Advanced, osoittaa merkittäviä parannuksia aiempiin versioihin (todennäköisesti siihen, mitä koit Bardin kautta) verrattuna. Tämä uusi Gemini-versio esitettiin helmikuussa. Se maksaa 20 USD/kk.

Tässä on yhteenveto edistyksistä:

Ylittää GPT-4:n suorituskyvyn testeissä: Vertailutestit viittaavat siihen, että Gemini Ultra suoriutuu hieman paremmin kuin GPT-4, joka on OpenAI:n nykyinen huippumalli. Tämä pätee erityisesti tehtäviin, jotka vaativat päättelyä ja faktien tarkkuutta.

Parannettu kuvagenerointi: Vaikka ominaisuus on vielä kehitysasteella, Gemini Ultra osoittaa alustavia kykyjä luoda kuvia tekstikuvausten perusteella. Tämä on uusi ominaisuus, jota ei ollut aiemmissa versioissa.

Parannetut päättelykyvyt: Vertailussa aiempiin versioihin Gemini Ultra osoittaa selkeämmän kyvyn ymmärtää ja vastata kehoitteisiin, jotka vaativat loogista päättelyä ja taustatietoa.

Tässä on kuitenkin muutamia huomioitavia seikkoja:

Rajoitettu saatavuus: Huhtikuussa 2024 Gemini Ultra on osa maksullista tilausversiota, eikä se ole vielä laajasti saatavilla ilmaisikäyttöön.

Painotus tiettyihin tehtäviin: Gemini Ultran nykyiset vahvuudet näyttävät olevan asiakielisissä tekstitehtävissä, päättelyssä ja mahdollisesti kuvien luomisessa. Se ei välttämättä aina päihitä aiempia versioita luovassa kirjoittamisessa tai epävirallisessa keskustelussa.

Yleisesti ottaen Gemini Ultra vaikuttaa merkittävältä päivitykseltä, erityisesti tehtäviin, jotka vaativat päättelyä ja faktien tarkkuutta. Jos nämä ovat ensisijaisia tarpeitasi, uusin versio voi olla merkittävä parannus. Jos olit tyytyväinen ilmaisen tason kykyihin luovassa kirjoittamisessa tai arkipäivä-

isessä keskustelussa, aiempi versio voi silti riittää.

Helsinki-Vantaan lentoasema kärkisijoilla Skytraxin maailman lentoasemapaikinnissa

Helsinki-Vantaan lentoasema on valittu Pohjois-Euroopan parhaaksi lentoasemaksi vuoden 2024 World Airport Awards -palkintogaalassa, joka pidettiin hiljattain Passenger Terminal EXPO -messuilla Frankfurtissa. Skytraxin jakamat palkinnot perustuvat matkustajakyselyihin ja arvioivat lentoasemakokemusta useista eri näkökulmista.

Vaikka Dohassa sijaitseva Hamad International Airport nappasi ykkössijan maailman parhaana lentoasemana vuonna 2024, Helsinki-Vantaan saavutus korostaa sen asemaa johtavana lentoasemana Pohjoismaissa. Tämä tunnustus kertoo len-

VIIKON SITAATTI

Soten rahoitusmopo on matkalla kohti rotkoa, kuka uskaltaa tunnustaa tosiasiat?

Lauri Korkeaoja, Lääkäriliiton viestintäjohtaja

Suomen toiseksi suurin kaikista palveluista vastuussa oleva hyvinvointialue, Varsinais-Suomen hyvinvointialue Varha, ilmoitti viime viikolla, että se tulee ylittämään budjettinsa tuplaten suhteessa budjetoituun 80 miljoonan euron alijäämään. Tällä viikolla taas Vantaa-Keravan hyvinvointialue ilmoitti hakevansa 148 miljoonan euron lisärahoitusta katkaakseen lakisääteiset palvelunsa tänä ja ensi vuonna. Hyvinvointialueet tekivät yhteensä alijäämää viime vuonna vajaat 1,4 miljardia ja tämän vuoden budjetoitu alijäämä oli vajaan miljardin. Näiden uutisten perusteella, joita saamme kuulla lähiaikoina muiltakin alueilta, summa ei riitä alkuunkaan. Veikkaan, että viime vuoden alijäämää ylitetään reilusti. Mutta miten tässä näin kävi? Rahaahan oli paljon enemmän kuin mitä sitä hyvinvointialueiden alussa soteen käytettiin.

Keskustan puheenjohtaja Annika Saarikko vieraili huhtikuussa Lääkäriliiton Virtahepo Lääkäritalossa -podcastissa ja toi esille, että sote on muuttumassa irtokuvaksi kaikesta siitä mitä sen kaavailtiin olevan.

EU-VAALIT

TAPAHTUMAT

ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT
ARMI-oopera
7.6 - 16.6.24

sa.
<https://vaasaairshow.fi/fi/etusivu>
Lisää Löylyä Rockfestival - 2 päivää 14-15.6

Lisää Löylyä Rockfestival 14.6 - 15.6
2024 järjestetään Vaasan Vaskiluodossa, (entisen Wasalandian paikalla).
<https://lisaaloyly.fi/>
Pe 14.6 klo 17.00 alkaen ja La 15.6 klo 16.00 alkaen

KALEVAN KISAT Vaasassa 27.-30.6.2024

Yleisurheilun SM-kisat eli Kalevan kisat järjestetään Vaasassa 27.-30.6.2024. Kyseessä on yksi vuoden merkittävimpiä kansallisia urheilutapahtumia Suomessa.

<https://kk2024.fi/>
HERÄTTÄJÄJUHLAT VAASASSA 5.-7.7.2024

Vaasassa järjestetään kesällä 2024 kaupungin toiset herättäjäjuhlat, peräti 60 vuotta edellisten tapahtuman jälkeen. Päivien tunnuslause on "Purjeisiin tuulta anna". Herättäjäjuhlien tapahtuma-alue sijaitsee keskustassa, samoin kuin monet hotellit ja ravintolat, joten kävellen tai pyörällä on helppo liikkua paikasta toiseen. Vaasassa olet oikeasti meren äärellä, sillä matkaa torilta rantaan on vain muutama sata metriä. Rauhallinen iltakävely rantareitillä, piipahdus leikkipuistossa tai kaupungin upeaan kulttuuritarjontaan tutustuminen onnistuu helposti tapahtuma-alueen välittömässä läheisyydessä. "Körttiradio" lähettää päivien aikana ohjelmaa ympäri vuorokauden.

TANGOMARKKINAT 40 vuotta
10-14.7.2024

Seinäjoki
<https://www.tangomarkkinat.fi/>
LOHTAJAN KIRKKOMUSIIKKIJUHLAT

23.-28.7.2024
www.kirkkomusiikkijuhlat.fi

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL
24.7 - 31.7.24

Korsholmmusicfestival.fi

VAASA FESTIVAL
1-3.8.2024

<https://vaasafestival.fi/>

TOVE TEUVALLA-OOPERA
Teuvan kirkko
3.8.24 - 11.8.2024

<https://www.korsholmmusicfestival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla>

VAASAN MARSSI
9.-11.8.2024

Vaasan Kävelyklubi ry/rf
www.vaasanmarssi.fi

WASA FUTURE -FESTIVAL
5-10.8.2024

Wasa Future Festival 2024 järjestetään 5.–10. elokuuta. Tapahtuma kokoaa osaavia ja motivoituneita henkilöitä elinkeinoelämästä, yliopistoista, alueellisista päätöksentekooelimistä ja ministerikunnasta keskittymään ongelmien ratkaisemiseen Vaasassa ja eri puolilla Suomea. Festivaalin teemat vaihtelevat teollisista innovaatioista kulttuurisiin näkökohtiin tarjoten alustan yhteistyölle ja ongelmanratkaisulle.

Tilaisuutta voi seurata Wasa Future Festivalin YouTube-kanavalla.
Wasan innovaatiokeskus Gerbyntie 18
65230 Vaasa
<https://wasafuturefestival.fi/>

TAITEIDEN YÖ
Odotettua kansanjuhlaa Taiteiden yötä vietetään Vaasassa 15.8.2024 karnevaalien hengessä. Ilmoittautuminen Taiteiden yöhön on avautunut.

RITZ NON-STOP

Paikallisia artisteja ja bändeja
24.-25.5.2024
Free Entry
ritz.fi

VAASA LITTFEST

tila - tillstånd
13.-17.11.2024
vaasa.fi/litffest

TIKANOJA: VUODEN TAIDETAPAHTUMA VAASASSA
Eero Järnefeltin näyttely avautuu 23.11.2024

VAASAN MARSSI
8.-10.8.2025

Vaasan Kävelyklubi ry/rf
www.vaasanmarssi.fi

VAASAN MARSSI

SUOMEN PRESIDENTTI

Presidentti Alexander Stubbin virallinen muotokuva on julkaistu

© Tasavallan presidentin kanslia, kuvaaja: Jussi Ratilainen

Solist: Lilli Paasikivi
www.musiikkijuhlat.fi
SEINÄJOEN TAIDEHALLI
7.6.24
Ilmaispäivä kuukauden ensimmäinen perjantai.
Näyttely muunmuassa "Thos Who Kept the Light" (Nastja Säde Rönkkä)
Nyykoolinkatu 25, 60100 Seinäjoki
Seinajoentaidehalli.fi

PRIDE-viikko Vaasassa ja Mustasaaressa

10-16.6.24
<https://www.regnbagsallians.fi/>

VAASA AIR SHOW 15.-16.6.
Suomen suurin lentonäytös vuonna 2024! Suomen Ilmailuliiton päälentonäytös Lentonäytöksen järjestää Vaasan lentokerhon ammattilaisista koostuva tiimi. Organisaatiomme on valmis tekemään osallistumisestasi onnistuneen. Siviili-Ilmailuliiton (SIL) vuosittainen päälentonäytös on myös Ilmavoimien, Maavoimien ja Rajavartiolaitoksen päälentonäytös. Lentonäytös järjestetään yhteistyössä Suomen kokeneimpien lentonäytösjärjestäjien kanssa, joilla on kokemusta 20 kansainvälisen lentonäytöksen järjestämisestä Suomessa, Eu-roopassa ja Aasiassa.

KUOROFESTIVAALI 9.-11.5.2024

Tämän ihanan festivaalin kuvia

TIEKIRKOT

Näin löydät tiekirkkoon!

Vuosisatojen ajan kirkot ovat toimineet yhteisöjen lohtupaikkana ja hen-gellisen uudistumisen lähteenä. Modernissa Euroopassa on kuitenkin syntynyt ainutlaatuinen konsepti: tiekirkot. Nämä kirkot on suunniteltu tai muutettu erityisesti matkailijoita varten, tarjoamalla turvapaikan rukoukseen, hiljentymiseen tai yksinkertaisesti rauhalliseen taukoon matkalla.

Saksa: Pioneerit

Saksa pidetään tiekirkkokonseptin synnyinmaana. Ensimmäisen tiekirkon uskotaan avatun vuosikymmeniä sitten Baden-Badenissa, tarjoten lepopaikan väsyneille matkailijoille Autobahnilla. Nämä joskus Autobahn-kappelleiksi kutsutut tiekirkot ylpeilevät usein erottuvalla arkkitehtuurilla, luoden visuaalisesti vaikuttavan maamerkin moottoritien varrelle.

Suomen laaja verkosto

Suomi on omaksunut tiekirkkokonseptin huomattavalla innolla. Yli 200 tiekirkon verkosto kattaa koko maan, tarjoamalla turvapaikan matkailijoille erityisesti kesäkuukausina. Vaikka jotkut sulkeutuvat talveksi, muutamat pysyvät avoinna ympäri vuoden, tarjoten lämpimän ja vieraanvaraisen tilan kaikille.

Rajat ylittäen: Tiekirkkokonseptin leviäminen

Vaikka Saksa ja Suomella on parhaiten toimivat verkostot, tiekirkkokonsepti on hiljalleen saavuttamassa suosiota myös muissa Euroopan maissa. Itävalta, Unkari ja Hollanti ovat vain muutamia esimerkkejä maista, joista löydät nämä matkailijaystävälliset jumalanpalveluspaikat.

Onko Yhdysvalloissa tiekirkkoja?

Tällä hetkellä tiekirkkokonsepti ei ole yhtä laajalle levinnyt Yhdysvalloissa. On kuitenkin esimerkkejä kirkkoja, jotka sijaitsevat isojen moottoritien varrella ja tarjoavat samankaltaista vieraanvaraisuutta matkailijoille. Joil-lakin on erityisiä lepoalueita tai ne avaavat ovensa rukoukseen ja hiljentymiseen. Lisäksi rastipaikoilla on usein kappeleita tai hiljaisia tiloja, jotka on tarkoitettu tien päällä oleville matkailijoille.

Opasteena nykyaikaiselle matkailijalle

Nopean matkustamisen aikakaudella tiekirkot tarjoavat arvokkaan palvelun. Ne tarjoavat väsyneille matkailijoille paikan löytää hetken rauhaa, yhdistää uudelleen uskonsa tai yksinkertaisesti arvostaa kaunista tilaa. Ai-nutlaatuinen arkkitehtuuri ja vieraanvarainen tunnelma tekevät niistä enemmän kuin vain levähdyspaikkoja; ne ovat kulttuurisia maamerkkejä ja todisteita hengellisen yhteyden pysyvistä voimasta.

Näin löydät Tiekirkkoon!

Suomessa kesäisin yli 260 Tiekirkkoa avaa ovensa vierailijoille. Moniin näistä kirkkoista pääsee helposti seuraamalla valkoisia Tiekirkko-kylttejä tienvarsilla. Ennen reissua kannattaa kuitenkin

kurkistaa Tiekirkot.fi -sivustolle, josta löytyvät tar-kat tiedot tiekirkkoista. • Voit etsiä Tiekirkkoja käyttämällä karttatahakuja ja valitsemalla oman kesämareittisi, jolloin näet, mitkä kirkot osuvat matkan varrelle. • Voit myös selailulla Tiekirkkojen listaa ja etsiä kirkkoja paikkakunnan tai kirkon tyyppin (puu-, be-toni- ja kivikirkot) perusteella.

Kirkkojen aukioloajat vaihtelevat, joten tarkista tiedot aina sivustoltamme kirkon omalta sivulta. Useimmat kirkot ovat avoinna 5.6.–20.8. klo 11–16, mutta osa Tiekirkkoista palvelee vierailijoita ympäri vuoden. Kirkkoissa voi olla tarjolla jumalanpalveluksia sekä muita tapahtumia, kuten konsertteja ja meditaatiohetkiä.

Suomen ensimmäiset Tiekirkot avautuivat 1990-luvun alussa, aluksi muutamassa Pohjois-Suomen kirkossa. Saksasta saatu ajatus avointen ovien kirkkoista on sittemmin levinnyt laajalle. Mukana on sekä evankelis-luterilaisia että ortodoksia kirkkoja, ja uusia kirkkoja liittyy mukaan joka vuosi.

Lisäksi voit löytää tietoa Tiekirkkoista Facebookista ja Instagramista tililtä @tiekirkot. Seuraa Tiekirkkoja sosiaalisessa mediassa ja ihastele ihmisten kirkkobongausta hashtagilla #tiekirkko.

Lähialueemme tiekirkkoja

Salaperäiset sammaljätit valtaavat Lasipalatsin aukion

Vihreä sammaljätti varustettuna suksilla ja sauvoilla on kulkenut Amos Rexin kumpujen keskelle, kenties valmiina kartoittamaan tuntemattomia alueita. Vael-tajan mielestä yksi tapa oppia tuntemaan maailmaa on matkustaminen, toinen on aistien avulla – erityisesti kosketuksen kautta. Ehkä siksi jätti kertoo omasta tehtävästään koskettamalla avointa kämmentä toisen käden kahdella sormella. Viittoma toteutuu liikuttamalla sormia kämmenen yli, mikä tarkoittaa viittomakielellä kävellä tai vaeltaa.

Vaeltaja on yksi neljästä jättiläismäisestä vihreästä hahmosta, jotka ovat tilapäisesti juurtuneet Lasipalatsin aukiolle ja Bio Rexin terassille. Kim Simonssonin (s. 1974) Sammaljätit ovat noin neljän metrin korkuisia hahmoja, jotka kommunikoivat keskenään viittomakielellä. Teokset on hankittu osaksi Konstsamfundetin kokoelmaa, joka on yksi laajimmista yksityisistä taidekokoelmista Suomessa.

Sammaljättien pitkä matka kotiin kulkee Helsingin keskustan kautta

Vaeltaja, Keräilijä, Ystävyys ja Valontuoja ovat matkalla takaisin metsään. He pitävät taukoa Lasipalatsin aukiolla Amos Rexin kummuilla kesän yli, jonka jälkeen he jatkavat pikkuhiljaa kohti Amos Andersonin Kemiönsaarella sijaitsevaa kesäpaikkaa, Söderlångvikin kartanoa. Sinne Sammaljätit jäävät pysyvästi ja sulautuvat vähitellen osaksi metsän ekosysteemiä.

“Minulla oli visio suuresta metsään sammaloituneesta hahmosta. Tämän ystävällisen jätin kuka tawhansa voisi kohdata sattumalta metsässä kulkessaan. Tämä unelma toteutuu nyt, kun neljä jättiä muuttaa Söderlångvikin metsään”, sanoo Simonsson.

Sammaljätit löytyvät Söderlångvikin metsästä kevästä 2025 alkaen.

Simonsson kuvailee jättejään utopiiksi sammallapsiksi. Hän on antanut jokaiselle ryhmän jäsenelle oman tärkeän tehtävän, ja jokainen tehtävä on yhtä tärkeä. Yksi kantaa työkaluja, kun taas toinen kantaa suksia selässään. On syytä kiinnittää huomiota myös Sammaljättien käsiin, jotka ovat merkittävässä roolissa; jätit kommunikoivat toistensa ja ympäristönsä kanssa viittomakielellä.

Kuvanveistäjä Kim Simonsson asuu ja työskentelee Fiskarsin taiteilijakylässä Länsi-Uudellamaalla. Hän on työskennellyt keraamisten sammalhahmojen parissa lähes kymmenen vuoden ajan – sammaljätit ovat hänen tähän asti suurimmat teoksensa. Hänet tunnetaan ennakkoluulottomasta tarinankerronnasta ja materiaalien vahvasta tuntemuksesta.

Sammaljätit ovat esillä Lasipalatsin aukiolla 29.4.–20.10.2024. Näyttelyn on kuratoinut Kai Kartio.

Viittomakieli on kaikille

Viittomakielet ovat visuaalisia kieliä, joita käyttävät sekä kuurot, heikkokuuloiset että kuulevat. Ne koostuvat eri viittomista, joissa yhdistyvät käsien, vartalon ja suun liikkeet sekä kasvon ilmeet. Suomessa on käytössä kaksi eri viittomakieltä: suomenruotsalainen sekä suomalainen viittomakieli, jota Kim Simonssonin Sammaljätit puhuvat.

Kevään muut näyttelyt

Keväällä Amos Rexissä nähdään myös kokoelmanäyttely Musta tuntuu, toistaiseksi sekä samaan aikaan avautuva Josefina Nelimarkan näyttely The Cloud of Un/knowning. Näyttelyt ovat avoinna 27.3.–8.9.2024.

(Amos-Rex)

ILMASTONMUUTOS

Ensimmäisenä tappaa helle: Karu katsaus polttavaan tulevaisuuteemme

Jeff Goodellin ”Ensimmäisenä tappaa helte: Elämää ja kuolemaa kuumassa planeetassa” on synkkä ja levoton syväsynteesi äärimmäisen helteen kasvavaan uhkaan. Goodell, kokenut ympäristötoimittaja, punoo taitavasti yhteen tieteellisiä todisteita, historiallisia anekdootteja ja henkilökohtaisia kertomuksia luodakseen elävän kuvan tulevaisuudesta, jota hallitsevat yhä enemmän helleaallot.

Kirja avautuu karulla kuvauksella vuoden 2003 tappavasta eurooppalaisesta helleaallosta, joka korostaa, kuinka valmistautumattomia kaupungit ovat tällaisille ääriämpötiloille. Goodell syvennyy sitten tieteeseen selittäen, kuinka ihmisen toiminta, erityisesti kasvihuonekaasupäästöt, työntää planeettamme kynnykselle. Hän tutkii monimutkaisia takaisinkytkentöjä, jotka pahentavat hellettä, kuten napajäätiköiden sulaminen ja aavikoitumisen leviäminen, mikä johtaa entistä äärimmäisempiin sääilmiöihin.

Goodell ei kaihda nousvien lämpötilojen inhimillistä hintaa. Hän kuvaa tuhoisia vaikutuksia maatalouteen, sillä sadontu-

hot uhkaavat globaalia ruokaturvaa. Hän tarkastelee lämpöhalvaukseen ja lämpöön liittyvien sairauksien lisääntymistä, erityisesti haavoittuvien väestöryhmien keskuudessa. Yhdessä erityisen koskettavassa luvussa seurataan Phoenixin yhteisön kamppailua yhä kestävämpien kesien kanssa.

Kirja ei ole pelkkää synkkyttä. Goodell omistaa osioita mahdollisille ratkaisuille tutkien innovatiivisia sopeutumiskäytäntöjä ja teknisiä edistysaskeleita, kuten hellekestäviä viljelykasveja ja heijastavia pintoja kaupungeille. Hän nostaa esiin yksilöitä ja yhteisöjä, jotka työskentelevät aktiivisesti kestävämmän tulevaisuuden eteen. Goodell kuitenkin korostaa toiminnan kiireellisyyttä ja väittää, että välttämättömyyksiä on maailmanlaajuisen muutoksen pahimman skenaarion välttämiseksi.

Arvio:

”Ensimmäisenä tappaa helte” on hyvin tutkittu ja mukaansatempaava luku-kokemus. Goodellin kieli on selkeää ja ytimekästä, välittömästi tehokkaasti monimutkaisia tieteellisiä käsitteitä yleisölle. Henkilökohtaisten tarinoiden käyttäminen helleaalloista kärsivien ih-

Jeff Goodell. Valokuva: Lrvelasquez
Creative Commons Attribution-Share Alike 4.

misten elämästä tuo voimakkaan emotionaalisen ulottuvuuden kertomukseen. Kirjan rytmi on hyvä, ja se sisältää sekoituksen historiallista kontekstia, nykyisiä trendejä ja mahdollisia ratkaisuja.

Välillä esitettyjen tietojen valtava määrä voi kuitenkin tuntua ylivoimaiselta. Vaikka Goodell tarjoaa vaihtoehtoja toivon kera, on kirjan yleinen sävy enimmäkseen varoittava. Optimistisempää näkökulmaa etsivät lukijat saattavat kokea kirjan tunneperäisesti raskaaksi.

Kommentit:

Yksi kirjan vahvuuksista on sen painotus ilmastonmuutoksen keskinäisriippuvuu-

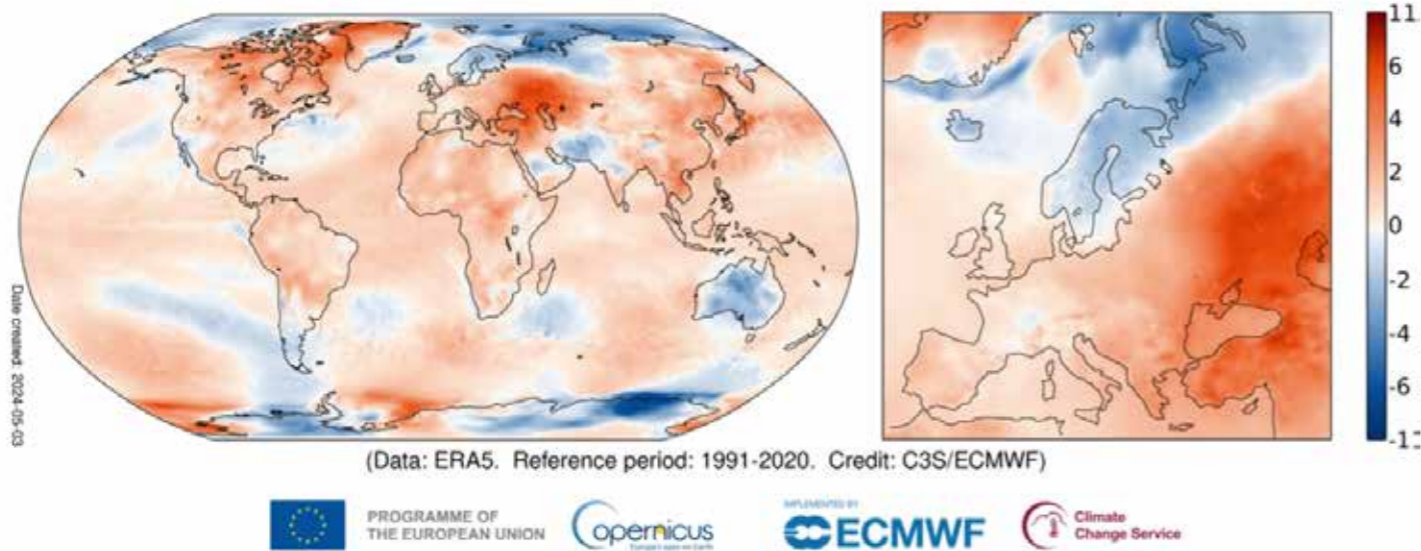
delle. Goodell osoittaa, kuinka äärimmäinen helle ei ole erillinen ongelma vaan pikemminkin oire suuremmasta ekologisesta epätasapainosta. Kirja haastaa lukijan pohtimaan ilmastonmuutoksen seurauksia ja korostaa kauaskantoisia vaikutuksia terveyteen, ruokaturvaan ja yhteiskunnan vakauteen.

Toinen merkittävä näkökohta on Goodellin tutkimus yhteiskunnallisesta eriarvoisuudesta ilmastonmuutoksen edessä. Hän osoittaa, kuinka pienituloiset yhteisöt ja kehitysmaat kärsivät usein suhteettoman paljon äärimmäisestä helteestä, koska niillä ei ole resursseja sopeutua siihen. Tämä herättää tärkeitä kysymyksiä ympäristöoikeudenmuka-

Huhtikuussa 2024 ennätyskorkeita globaaleja lämpötiloja

Surface air temperature anomaly for April 2024

(Data: ERA5. Reference period: 1991-2020. Credit: C3S/ECMWF)

Surface air temperature anomaly for April 2024 relative to the April average for the period 1991-2020. Data source: ERA5. Credit: Copernicus Climate Change Service/ECMWF.

Huhtikuu 2024 kirjattiin historian lämpimimmäksi huhtikuukuukausi maailmanlaajuisesti, ylittäen kaikki aiemmat ennätykset. ERA5-pinnan ilman lämpötilan mukaan huhtikuun keskimääräinen globaali lämpötila oli 15,03°C. Tämä edustaa merkittävää nousua, 0,67°C yli vuosien 1991–2020 huhtikuun keskiarvon ja 0,14°C yli aiemman huhtikuussa 2016 asetetun ennätyksen. Tämä on jo yhdestoista peräkkäinen kuukausi, joka vaatii lämpimimmän aseman ERA5-tietokannassa kyseisen vuoden kuukaudelle.

2020 keskiarvon ja 1,61°C yli esiteollisen ajan keskiarvon.

Euroopan huhtikuun 2024 lämpötilat olivat myös selvästi keskiarvon yläpuolella, keskimääräisen lämpötilan ollessa 1,49°C yli vuosien 1991–2020 huhtikuun keskiarvon. Tämä tekee siitä toiseksi lämpimimmän huhtikuun kuukauden rekisteröidystä historiasta mantereella. Itäeurooppalaiset alueet kokivat suurimmat poikkeamat keskiarvot lämpötiloista, kun taas Fennoskandia ja Islanti näkivät keskimääräistä alempia lämpötiloja.

Euroopan ulkopuolella alueet, jotka kokivat huomattavasti keskimääräistä korkeampia lämpötiloja, sisälsivät pohjois- ja koillis-North American, Grönlannin, itä-Aasian, luoteis-Lähi-idän, osan Etelä-Amerikkaa ja suurimman osan Afrikkaa. Heikentyvä El Niño itäisellä ekvaattoriaalisella Tyy-nellämerellä ei tehnyt juurikaan vaikutusta meren ilman lämpötiloihin, jotka pysyivät epätavallisen korkeina.

Globaali meren pinnan lämpötila (SST) huhtikuussa 2024 yli 60°S–60°N oli 21,04°C, hieman alle maaliskuun 2024 ennätyksen, 21,07°C. Tämä on kolmastoista peräkkäinen kuukausi, jolloin SST on ollut lämpimin ERA5-tietokannassa kyseisen vuoden kuukau-

delle.

Lämpötilapoikkeamat olivat havaittavissa ympäri Eurooppaa, läntisessä Venäjällä, itäisessä Uk-rainassa ja Turkissa oli erityisen lämpimiä poikkeamia. Toisaalta alle keskiarvon olevat lämpötilat vallitsivat suurimman osan Fennoskandiaa.

Kansainvälisesti pohjoisen ja koillisen Pohjois-Amerikan, Grönlannin ja Aasian alueilla koettiin merkittävästi keskimääräistä korkeampia lämpötiloja, joissakin osissa oli lämpöaalloja. Etelä-Amerikka ja Afrikka myös kirjasiivat keskimääräistä korkeampia lämpötiloja, Sahelin alueella oli äärimmäisiä lämpötiloja kuukauden alussa.

Toisaalta Australia koki keskimääräistä alemmat lämpötilat, samoin osa Lähi-itää, Irania ja Pakistania. Pohjoisen Siperia ja Etelä-Amerikka kokivat myös alle keskiarvon olevia lämpötiloja.

Jatkuva meriilman lämpötilojen nousu, heikentyvästä El Niñosta huolimatta, herättää huolta, kun ennätyskelliset SST:t jatkuvat suurella osalla trooppisia ja muita meren allasta. Tämä lämpe-nemistrendi korostaa kiireellistä tarvetta maailmanlaajuisiin ilmastotoimiin ilmastomuutoksen vaikutusten lieventämiseksi. (Lähde: C3S)

Ilmastomuutoksen vaikutus Kansanterveyteen: Uusien Riskien Ymmärtäminen

Maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen dramaattinen eteneminen aiheuttaa seurauksia, jotka ulottuvat kauas sulavien jäätiköiden ja äärimmäisten sääilmiöiden otsikoista. Huolestuttava todellisuus on paljastumassa: ilmastomuutos vaikuttaa syvästi kansanterveyteen ja herättää vakavia huolenaiheita useiden sairauksien ja terveysongelmien lisääntymisestä ja pahenemisesta.

Toiminnan aika on nyt. Toteuttamalla kattavan strategian, joka yhdistää hillitsemisen, sopeutumisen, kansanvalistuksen ja kansainvälisen yhteistyön, voimme suojella nykyisten ja tulevien sukupolvien terveyttä ja hyvinvointia nopeasti muuttuvassa ilmastossa.

Yksi välittömistä uhista on tiettyjen sairauksien lisääntynyt esiintyvyys ja vaikeusaste. Nousevat lämpötilat ja muuttuvat sademallit luovat ihanteellisia lisääntymisolosuhteita tauteja kantaville hyönteisille, kuten hyttysille ja puutiaisille. Tämä tarkoittaa vektorivälitteisten sairauksien, kuten malarian, denguekuumeen, zikaviruksen ja borreliosisi, mahdollista leviämistä. Alueet, jotka ovat aiemmin säästyneet näiltä uhilta, voivat nyt joutua kohti suurempia riskejä, mikä rasittaa merkittävästi terveydenhuoltojärjestelmiä ja niiden palvelemissa yhteisöjä.

Vaikutus ulottuu tartuntatautien ulkopuolelle. Lämpötilan ja sademäärän muutokset voivat merkittävästi muuttaa allergeenisten siitepölyjen ja homeitiöiden leviämistä ja määrää. Tämä johtaa hengitys-

teiden sairauksien, kuten astman ja allergisen nuhan, pahenemiseen monilla ihmisillä. Lisäksi lämpöaallot, jotka ovat ilmastomuutoksen seuraus, uhkaavat suoraan ihmisten terveyttä. Nämä yhä useammin esiintyvät ja kovat lämpöaallot voivat aiheuttaa lämpöön liittyviä sairauksia, kuten lämpöhalvauksia ja kuivumista, ja erityisen suuria riskejä kohtaavat haavoittuvat ihmisryhmät, kuten vanhukset, lapset ja jo ennestään sairastavat.

Ilmastomuutoksen ja ilmanlaadun välinen yhteys on myös huolestuttava. Korkeammat lämpötilat edistävät maapinta-ozonin ja hiukkasten muodostumista. Altistuminen näille epäpuhtauksille liittyy suoraan hengitystie- ja sydän- ja verisuonitauteihin, kuten krooniseen obstruktiiviseen keuhkosairauteen (COPD), sydänkohtauksiin ja aivohalvaukseen. Metsäpalot, jotka yleistyvät ja pahenevat monilla maailman alueilla, pahentavat ilmanlaatuongelmia entisestään vapauttamalla ilmakehään haitallisia epäpuhtauksia ja hiukkasia.

Ilmastomuutos muodostaa myös kasvavan uhan vesivälitteisille sairauksille. Nousevat lämpötilat voivat johtaa vesilähteiden saastumiseen ja vesivälitteisten taudinaiheuttajien leviämiseen, mikä lisää ripulirokkojen, kuten koleran ja kryptosporidioosin, esiintyvyyttä. Äärimmäiset sääilmiöt, kuten hurrikaanit ja tulvat, voivat häiritä vesi- ja viemäri-infrastruktuuria, mikä lisää entisestään vesivälitteisten tautien puhkeamisriskiä.

Tie eteenpäin vaatii moniulotteisen lähestymistavan. Meidän on ensisijaisesti priorisoitava hillitsemispyrkimykset kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutoksen hidastamiseksi. Samalla on otettava käyttöön

sopeutumisstrategioita nykyisten ja ennustettujen vaikutusten käsittelemiseksi. Terveystieteiden ja kansanterveysinfrastruktuurin vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää uusien terveysuhkien tehokkaalle torjumiselle.

Ratkaisu ei kuitenkaan rajoitu pelkästään teknisiin toimenpiteisiin. Meidän on aktiivisesti edistettävä tietoisuutta ja koulutusta ilmastomuutoksen ja kansanterveyden välisestä yhteydestä. Yksilöiden ja yhteisöjen vaimentaminen tällä tiedolla on ratkaisevan tärkeää proaktiivisten terveyden suojaustoimien toteuttamisessa. Ympäristön ja ihmisten terveyden välisen erottamattoman yhteyden tunnistaminen on perusta kestävämmän ja vastustuskykyisemmän tulevaisuuden rakentamiselle kaikille.

Lisäksi kansainvälisen yhteistyön edistäminen on ratkaisevaa. Ilmastomuutos on maailmanlaajuinen haaste, eikä mikään yksittäinen valtio voi selviytyä siitä yksin. Tutkimusyhteistyö, resurssien jakaminen ja teknologiakelinointi ovat olennaisia ilmastomuutoksen terveysvaikutusten lieventämiselle tehokkaasti maailmanlaajuisesti. Yhteistyöllä voimme rakentaa vanhemman ja koordinoitumman vastauksen tähän uhaavaan kansanterveyskriisiin.

Toiminnan aika on nyt. Toteuttamalla kattavan strategian, joka yhdistää hillitsemisen, sopeutumisen, kansanvalistuksen ja kansainvälisen yhteistyön, voimme varmistaa nykyisten ja tulevien sukupolvien terveyden ja hyvinvoinnin nopeasti muuttuvassa ilmastossa. On aika toimia yhdessä suojellaksemme sekä itseämme että planeettaamme.

Melanosis coli: Hyvänlaatuinen paksusuolen pigmenttimuutos

Melanosis coli, joka tunnetaan myös nimellä pseudomelanosis coli, tarkoitetaan paksusuolen limakalvon ruskeaa tai mustaa pigmentaatiota. Tätä havaitaan usein kolonoskopiassa. Tässä artikkelissa käsitellään tilan syytä, jotka usein liittyvät laksatiivien väärinkäyttöön, erityisesti antrakvinoneja sisältäviin laksatiiveihin. Lisäksi tarkastelemme pigmentin koostumusta (lipofuskiini) ja erottelemme sen melaniinista. Aiheeseen liittyen keskustelemme oireettomasta luonteesta, tyypillisistä tähytyslöydöksistä sekä hoidon puuttumisesta ja merkityksettömistä komplikaatioista. Artikkelin lopuksi käsitellään epäselviä todisteita mahdollisesta yhteydestä paksusuolen syöpään.

Melanosis coli on hyvänlaatuinen sairaus, jolle on ominaista pigmentin kertyminen paksusuolen limakalvolle. Nimestään huolimatta kyseessä ei ole melaniini, vaan solujen kulwear and tear (kulumisen ja rikkoutumisen) sivutuote, lipofuskiini. Tämä artikkeli perehtyy tilan syihin, kliiniseen kuvaan, tähytyslöydöksiin, hoitoon ja käynnissä olevaan keskusteluun sen mahdollisesta yhteydestä paksusuolen syöpään.

Etiologia (Syyt):

Yleisin tämän pigmenttihäiriön riskitekijä on tiettyjen laksatiivien pitkäaikaiskäyttö, erityisesti antrakvinoneja sisältävien. Esimerkkejä ovat sena, cascar sagrada, raparperi, aloe vera ja frangula.

Antrakvinonien uskotaan stimuloivan melanogeneesiä, prosessia, joka erehdyksessä johtaa lipofuskiinin kertymiseen paksusuolen lamina propria makrofaageihin. Muita ehdotettuja syytä ovat krooninen tulehdussellinen suolistosairaus ja altistuminen raskaille metalleille, mutta todisteet tästä ovat rajalliset.

Oireet:

Melanosis coli on yleensä oireeton. Se havaitaan usein sattumalta kolonoskopiassa, joka tehdään muista syistä.

Tähytyslöydökset:

Kolonoskopiassa nähdään tyypillisesti ruskeaa tai mustaa limakalvon pigmentaatiota, yleensä laikuttaisessa tai marmorituovassa kuviossa, joka pääasiassa vaikuttaa oikeaan paksusuoleen. Pigmentti ei aiheuta muutoksia paksusuolen seinämän rakenteeseen.

Hoito:

Melanosis coli ei itsessään vaadi erityistä hoitoa. Ensisijainen

lähestymistapa on tunnistaa ja hoitaa taustalla oleva syy, kuten lopettaa antrakvinoneja sisältävien laksatiivien käyttö. Vaihtoehtoina voidaan harkita esimerkiksi kuitulisäaineita tai osmoottisia ummetuslääkkeitä.

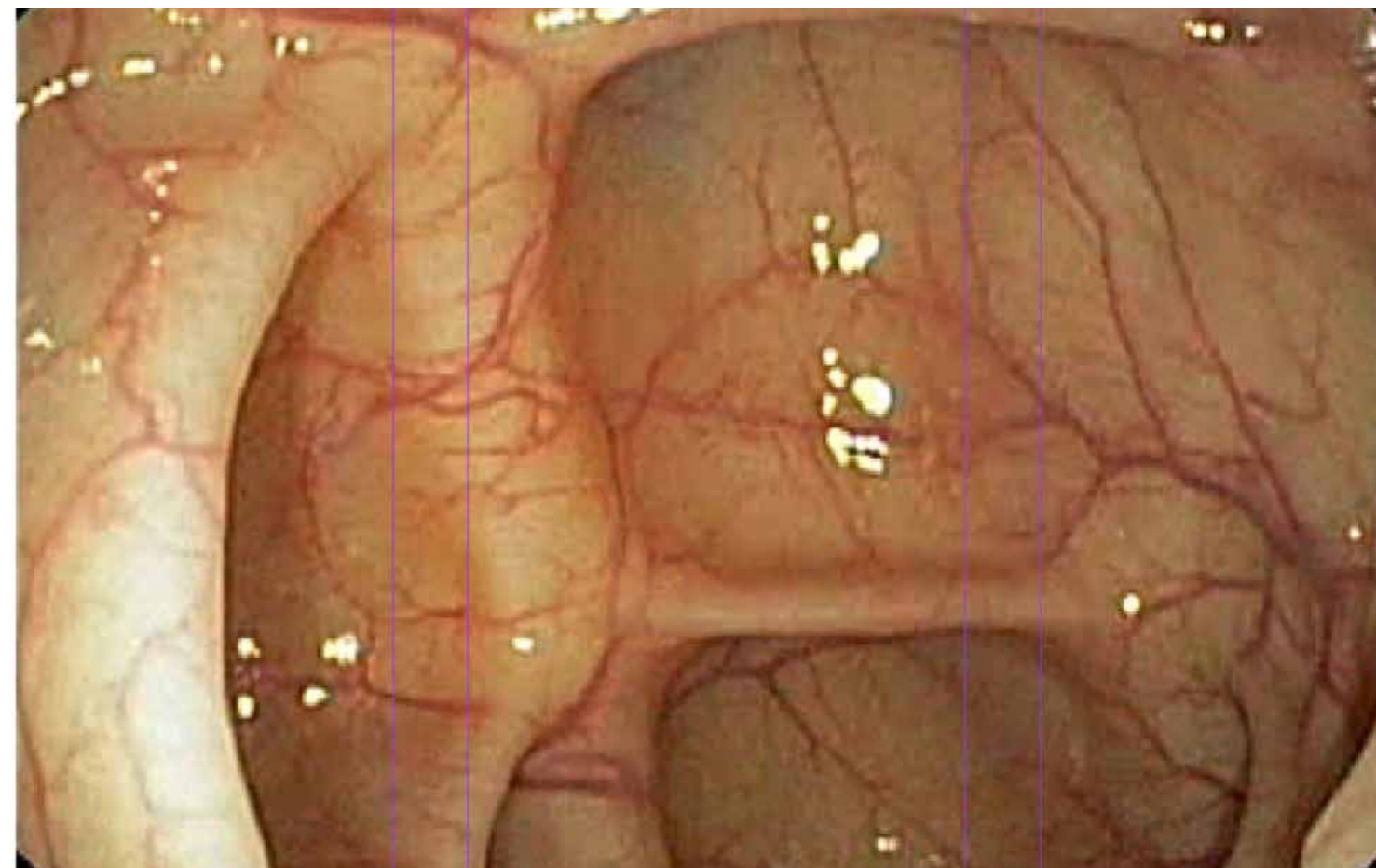
Komplikaatiot:

Tähän häiriöön ei liity merkittäviä komplikaatioita. Se ei aiheuta tulehdusta, verenvuotoa tai tukkeutumista.

Yhteys syöpään:

Mahdollinen yhteys tämän pigmenttihäiriön ja paksusuolisyövän välillä on edelleen kiistanalainen. Vaikka jotkut tutkimukset viittaavat melanosis coli:n suurempaan esiintyvyyteen potilailla, joilla on paksusuolen polyyppisiä tai syöpää, toiset tutkimukset eivät ole löytäneet selvää yhteyttä. Lisää tutkimusta tarvitaan sen selvittämiseksi, onko melanosis coli riskitekijä vai ainoastaan satunnainen löydös.

Huomautus: Tämä artikkeli on tarkoitettu vain tiedoksi, eikä sitä tule tulkita lääketieteelliseksi neuvoksi.

Paksusuolen normaali limakalvo

Silmiä pistävät limakalvomutokset Melanosis coli:ssa

Multatuotteet, kompostimulta ja Legionellabakteerit: Varoituksia ja Vinkkejä

Kotipuutarhurit, olkaa tarkkana!

Multa- ja kompostituotteiden käsittelyssä saattaa piillä terveysriski, sillä niissä voi olla legionellabakteereja. Tämä ei ole uusi huoli – vuonna 2023 multa tunnustettiin tartunnanlähteeksi viidessä legionelloositapauksessa, kun kaikkiaan tapauksia oli 54. Tämä herättää kysymyksen: Mitä meidän tulisi tietää legionellabakteereista, niiden historiasta ja hoidosta?

Legionellabakteerit ovat saaneet nimensä vuonna 1976 pidetyn Amerikan legionelaaistapaamisen mukaan. Monet osallistujat sairastuivat keuhkokuumeeseen. Epidemian jälkeen löydettiin Legionella-suvun bakteereja hotellin vesijärjestelmässä. Legionellabakteerit ovat yleisiä luonnonvesissä ja maaperässä, ja ne voivat aiheuttaa vakavia sairauksia ihmisille erityisesti vesijärjestelmissä, kuten suihkuissa, porealtaissa ja jäähdytysjärjestelmissä.

Legionellabakteerit leviävät hengitysteiden kautta hengitettävän aerosolin välityksellä. Ne voivat aiheuttaa vakavan keuhkokuumeen, erityisesti ikääntyneille ja heikentyneen vastustuskyvyn omaaville henkilöille. Keuhkokuumeen oireita voivat olla kuume, yskä, hengenahdistus ja rintakivut. Mikäli epäillään legionellan aiheuttamaa keuhkokuumetta, on tärkeää hakeutua lääkärin hoitoon välittömästi.

Legionellan aiheuttamaa keuhkokuumetta hoidetaan yleensä antibiooteilla, kuten atsitromysiinillä tai levofloksasiinilla. Hoidon tehokkuuteen vaikuttaa potilaan yleiskunto ja mahdolliset muut sairaudet. Lisäksi on tärkeää minimoida altistuminen legionellabakteereille ennaltaehkäisevien toimenpiteiden avulla.

Kun käsitellään multa- ja kompostituotteita, on hyvä noudattaa erityistä varovaisuutta. Vältä niiden pölyttämistä ilmaan, suojaa käsissä olevat haavat ja käytä suojakäsineitä. Pese kädet huolellisesti käsittelyn jälkeen ja säilytä multapussit poissa auringonvalolta. Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden noudattaminen on avain legionellabakteerien aiheuttamien riskien minimoimiseksi.

Tässä on THL:n tänö keväänä julkaistut ohjeet:

Vältä mullan ja kompostin pölyttämistä hengitysilmaan.
Suojaa käsissä olevat haavat ja rikkinäinen iho.

Käytä suojakäsineitä ja pese lopuksi kädet huolellisesti.

Avaa multapussi siten, että suuaukko on pois päin kasvoista.

Kostuta multaa tai kompostia tarvittaessa alhaisella vedenpaineella, kuten vesikanun avulla.

Pese multa- tai kompostimateriaalityövälineistä alhaisella vedenpaineella.

Säilytä multapussit poissa auringosta, sillä auringossa säilytetyn pussin sisälämpötila 20–40°C on ihanteellinen legionellabakteerien lisääntymiselle.

Jos pölyämistä ei voida muutoin vähentää, FFP-2 ja FFP-3-tason suojaimet suojaavat altistumiselta. Muista asetella suojain tiiviisti kasvoille.
(Lähde: mm thl.fi)

Suomen ensimmäinen tekoälyllä tuotettu radiokanava on nyt täällä

Suomen tekoälyradio aloitti toimintansa keskiviikkona 29. marraskuuta 2023 nettiradiona. Bauer Media tekee merkittävän harppauksen äänimarkkinoilla lanseeraamalla Pohjoismaiden ensimmäisen radiokanavan, jonka sisältö on täysin tekoälyn tuottamaa. Tämä innovaatio yhdistää teknologian ja viihteen ja vahvistaa Bauer Median asemaa äänibisneksen edelläkävijänä.

”Olemme innoissamme ja ylpeitä tuodessamme markkinoille Pohjoismaiden ensimmäisen Tekoälyradion. Tämä on mielenkiintoinen virtsanpylväs radiomaailmassa ja osoitus sitoutumisestamme tuoda uutta ja innovatiivista sisältöä kuulijoillemme myös jatkossa”, kertoo Bauer Median toimitusjohtaja Sami Tenkanen.

Tekoälyradion ensivaiheessa sisältö koostuu seuraavista ominaisuuksista:

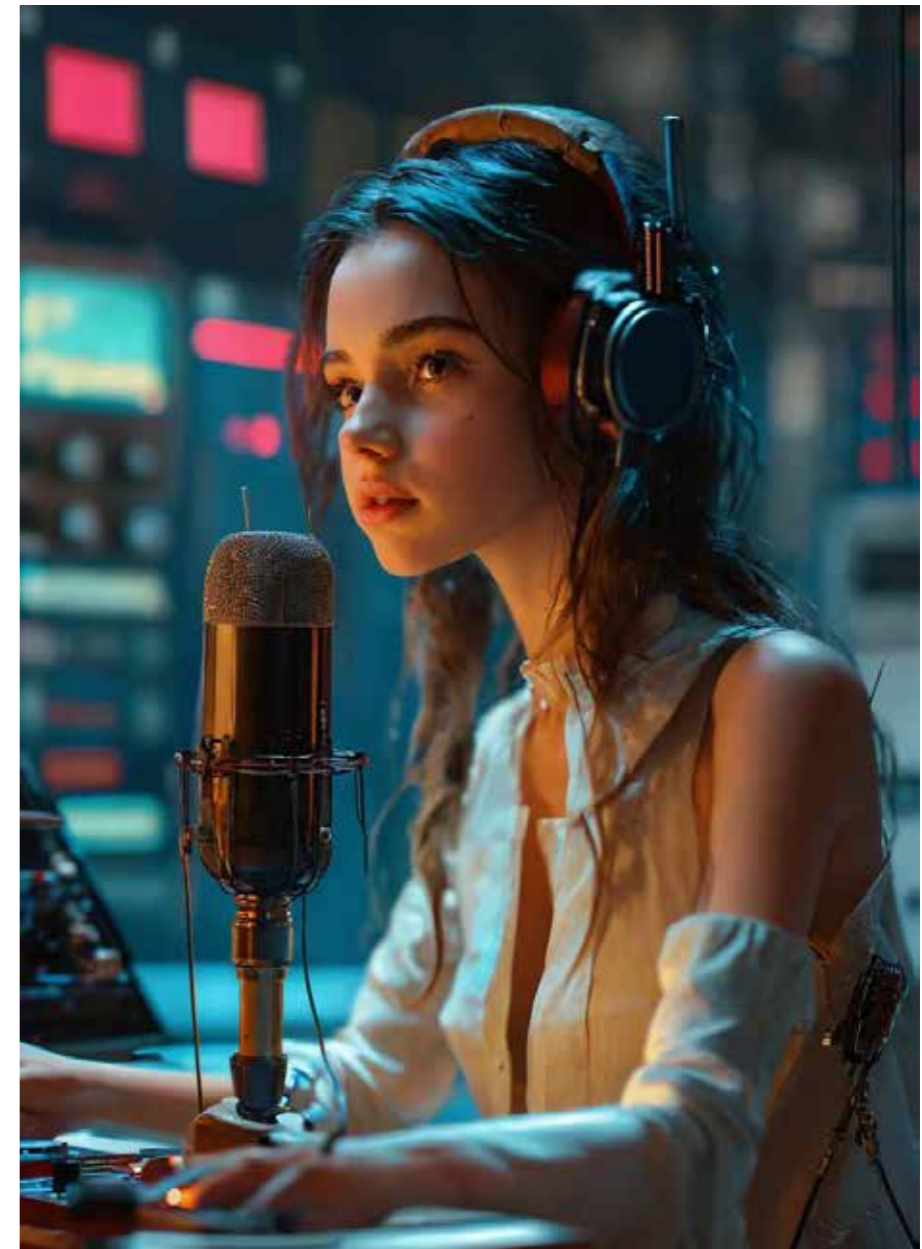
Äänituotannot, jotka on tuotettu tekoälyn avustuksella

Valtakunnallisesti merkittävät tekoälyn tuottamat liikennetiedotteet

Valtakunnalliset tekoälyn tuottamat säävaroitukset huonon kelin varalta

Viihdeuutiset, jotka luetaan tekoälyn avulla Voice.fi viihdepalvelusta.

Tekoälyradioon suunnitellaan jatkuvasti uusia ominaisuuksia, jotta se pysyy kiinnostavana ja relevanttina kuulijoilleen. Myös mainostajat huomioidaan innovatiivisten audiomainosratkaisujen avulla.

Tekoälyn luoma kuva tekoäly-radiokanavasta

”Tämä lanseeraus edustaa Bauer Median sitoutumista innovaatioon ja uusimman teknologian hyödyntämiseen radioliiketoiminnan kehittämisessä. Tulemme jatkamaan kehitystyötä aktiivisesti myös lanseerauksen jälkeen tarjotaksemme kuulijoille entistä henkilökohtaisempia ja räätälöidymiä kokemuksia radiomaailmassa”, ker-

too projektista vastaava Head of Innovation, Sini Kervinen.

Tekoälyradio laajenee myös FM-taajuuksille. Helsingissä kanava kuuluu taajuudella 102,0 MHz ja Kangasalla taajuudella 101,6 MHz 8. huhtikuuta asti. Verkossa kanavaa voi kuunnella osoitteessa: <https://radioplay.fi/tekoalyradio/>

TAIDENÄYTTELY

Mielikuvia mystisestä idästä - Taidenäyttely Tikanojassa 18.5. - 27.10.2024

Tikanojan taidekodissa kesäksi avautuva näyttely valottaa mielikuvia idän henkisydestä Suomen taiteessa 1800-luvulta nykypäivään kulttuurihistoriallisen esineistön ja lähes sadan teoksen voimin. Näyttelyssä esitellään lukuisia vaasalaisyntyisen Ilona Hariman teoksia, joista osa on esillä ensimmäistä kertaa julkisuudessa.

Mielikuvia mystisestä idästä ja idän henkisydestä on tuotettu ja tosinnettu länsimaaisessa kulttuurissa vuosisatojen ajan. Esimerkiksi jooga, meditaatio, itämainen tanssi tai idän uskonnot ovat toimineet innoittajina monille taiteilijoille. Tikanojan taidekodissa nähtävä näyttely esittelee teemaa Suomen taiteessa 1800-luvulta lähtien kulttuurihistoriallisen esineistön ja lähes sadan teoksen avulla.

Näyttely pohjautuu Donner-instituutin tutkijatohtorina toimivan Nina Kokkisen tutkimushankkeeseen. Hän on selvittänyt taiteilijoiden kiinnostusta idän henkisyteen, johon kytkeytyy paitsi buddhalaisuuteen, hindulaisuuteen ja Aasian kulttuuriin yleisesti liittyviä käsityksiä myös voimakas esoteerisen henkisyyden juonne.

–Monet idän henkisyyteen liittyvät keskustelut kiinnittyivät Suomessakin teosofiaan, josta taiteilijat innostuivat jo 1800-luvun lopulla, kertoo Kokkinen, jonka tutkimustyön pohjalta on tuotettu aiemminkin useita näyttelyhankkeita. Aito halu ymmärtää

Tikanojan taidekodissa nähdään idän henkisyyden kannalta merkittävän taiteilijan, Ilona Hariman, teoksia, joista osa kuuluu Tikanojan taidekokoelmaan. Harima oli teosofi, yhteisvapaamurari ja hän kuului myös Suomen ensimmäisen buddhalaisen yhdistyksen perustajajäseniin. Harima maalasi itämaisia miniatyyreja 1930-luvulta lähtien ja hyödynsi niissä muun muassa Tiibetin buddhalaista kuvastoa.

Näyttely esittelee myös Akseli Gallen-Kallelan taidetta sekä hänen matkoilta keräämiään esineitä. Kolonialismin varjoissa Eurooppaan tuotiin runsaasti eksotista esineistöä, joka päätyi usein osaksi museoiden kokoelmia ja ateljeiden sisustuksia. Näyttelyssä nostetaan esiin idän henkisy-

Ilona Harima, Hamsa. Kuva: Noora Lehtovuori. Vaaasan kuvapankin tiedotuskuva

teen liittyvien mielikuvien ongelmallisuutta, mutta myös taiteilijoiden aitoa halua ymmärtää ja oppia toisista kulttuureista. Viime aikoina idän henkisyys on sekoittunut osaksi populaarikulttuuria ja uushenkisyyden kirjavaa maastoa. Se elää ihmisten mielissä estetiikan kaipuuna, eskapismina ja haluna tarkastella elämää henkisestä näkökulmasta. Näyttelyssä on mukana myös nykyaikalaisten kuten Outi Heiskanen, J. O. Mallanderin ja Silja Rantasen teoksia, jotka ammentavat idän perinteistä ja filosofioista – ja tarjoavat näkökulmia henkiseen kasvuun sekä mielen kahleista vapautumiseen.

Teoskartoituksella harvinaisia löytöjä

Näyttelyä varten on tehty valtakunnallinen teoskartoitus erityisesti Vaasaan kytöksissä olevien taiteilijanaisten teoksista. Ilona Hariman lisäksi on kartoitettu Eva Bremerin, Meri Genetzin ja Lyyli Visannin teoksia. Julkisista ja yksityisistä kokoelmista esiin nousseita teoksia ja niistä saatuja tietoja hyödynnetään myös tutkimuksessa.

–Olemme löytäneet harvinaisia teoksia, joita ei ole aiemmin näyttelyissä nähty ja saaneet hieman paremman käsityksen näiden neljän naistaiteilijan tuotannosta, kertoo amanuenssi Noora Lehtovuori Vaa-

san museoista.

Muun muassa Eva Bremerin tekemä muotokuva persialaistaustaisesta tanssitaiteilijasta Enayet Hanoumista löytyi tutkimushankkeen myötä. Kokkinen tunnisti teoksen naisen samaksi tanssijaksi, josta Tikanojan kokoelmaan kuuluva Eemu Myntti on maalannut useita muotokuvia. Näyttelyssä on myös museon kokoelmiin kuuluva Bremerin teos Aamuvoimistelu, joka havainnollistaa hienosti itämaisen tanssin ja joogan läheistä yhteyttä 1900-luvun alkupuolella. Kokkinen jatkaa yhä tutkimustaan, jossa hän käsittelee erityisesti Bremeriä ja avaa syvemmin Enayet Hanoumin kiehtovaa tarinaa.

Näyttelyn taiteilijat ovat: Eva Bremer, Carolus Enckell, Akseli Gallen-Kallela, Meri Genetz, Ilona Harima, Outi Heiskanen, Ester Helenius, Rudolf Koivu, Inari Krohn, J. O. Mallander, Eemu Myntti, Ahti Lavonen, Anitra Lucander, Leena Luostarinen, Silja Rantanen, Juho Rissanen, Venny Soldan-Brofeldt, Per Stenius, Carl-Erik Ström, Lyyli Visanti, Hannu Väisänen ja Jan Kenneth Weckman. Lisäksi näyttelyssä nähdään esineistöä, kuten itämaisia ruukuja ja suurikokoisia persialaisia teoksia Tikanojan kokoelmasta. (Vaasa.fi)

TERVEYS

Älä liho juicella. Päivittäinen hedelmämehu ei ehkä olekaan ystäväsi

Monelle lasillinen 100 % hedelmämehua tuntuu terveelliseltä valinnalta. Uusi tutkimus kuitenkin viittaa siihen, että päivittäinen hedelmämehun nauttiminen saattaa liittyä painon nousuun sekä lapsilla että aikuisilla.

Tutkijat kävivät läpi useita jo olemassa olevia tutkimuksia hedelmämehusta ja painosta. Vaikka tulokset eivät olleet täysin vakuuttavia, nousi esiin joitakin trendejä.

Lapset ja Painonnousu: Tutkimuksessa havaittiin selkeä yhteys päivittäisen hedelmämehun nauttimisen ja lasten painoindeksin (BMI) nousun välillä. Jokainen ylimääräinen mehuanos päivässä liittyi hieman suurempaan painoindeksin nousuun.

Aikuiset ja Painonnousu: Aikuisilla tilanne oli vähemmän selkeä. Tutkimukset, joissa ei huomioitu kokonaiskalorinsaantia, osoittivat yhteyden päivittäisen juoman ja painonnousun välillä. Tutkimukset, joissa puolestaan otettiin huomioon kokonaiskalorimäärä, eivät löytäneet merkittävää yhteyttä. Tämä viittaa siihen, että mahdollinen painonnousu saattaa johtua mehun ylimääräisistä kaloreista, ei itse mehusta.

Yhteenvedo: Vaikka lisätutkimusta tarvitaan, tämä tutkimus lisää tietoa siitä, että sokeripitoisten juomien, mukaan lukien 100 % hedelmämehun, rajoit-

taminen voi olla hyödyllistä painonhallinnassa.

Miksi Hedelmämehu Ei Ehkä Ole Paras Valinta:

- Korkea Sokeriarvo: Vaikka kyseessä onkin luonnollinen sokeri, hedelmämehu voi olla melko laimeaa. Tämä tarkoittaa, että yksi annos voi sisältää huomattavan määrän kaloreita, mikä voi johtaa painonnousuun.

- Ei Kuituja: Toisin kuin kokonaiset hedelmät, mehusta puuttuu kylläisyydentunnetta lisääviä kuituja. Tämä voi johtaa kalorien ylimääräiseen kulutukseen päivän mittaan.

Mitä Sitten Pitäisi Tehdä?

- Panosta Kokonaisiin Hedelmiin: Valitse aina kun mahdollista kokonaiset hedelmät mehun sijaan. Kokonaiset hedelmät tarjoavat tärkeitä vitamiineja, mineraaleja ja kuituja, pitäen sinut kylläisenä pidempään.

- Rajoita Mehunsaantia: Jos nautit mehusta, tee siitä satunnainen herkku, ei päivittäinen tapa. Harkitse sen laimentamista vedellä sokeripitoisuuden vähentämiseksi.

- Huomioi Annoskotot: Ole tarkkana myös kokonaisten hedelmien annosten suhteen.

Muista: Vesi on aina paras juomavalinta nesteytykseen ja yleiseen terveyteen.

Källa: JAMA Pediatr 2024 Mar 1;178(3):237-246. Consumption of 100% Fruit Juice and Body Weight in Children and Adults: A Systematic Review and Meta-Analysis. Michelle Nguyen et al

Uusi Kaisantunneli avattiin pyöräilijöille ja jalankulkijoille Helsingissä

Helsingin ydinkeskustan uusi Kaisantunneli avasi ovensa pyöräilijöille ja jalankulkijoille sunnuntaina 4. toukokuuta 2024 sopivasti kansallisen pyöräilyviikon alkaessa. Noin 220 metrin mittainen tunneli kulkee Helsingin rautatieaseman ratapihan alla ja yhdistää Kaisaniemen puiston ja Oodin ja Kansalaistorille. Ennen vanhaan pyöräilymatka näiden pisteiden välillä rautatieaseman eteläpuolitse oli 600 metriä. Ja useassa liikennevalossa piti odottaa.

Tunneli on suunniteltu erityisesti pyöräilijöiden tarpeita silmällä pitäen mutta kyllä sen läpi on mukana

kävelläkin. Siellä on oma pyöräilykaista, pyörähiisi ja noin tuhannen pyörän pysäköintitila nimeltä Pyörätalli. Tämä ei ole kuitenkaan vielä auki. Pyöräkorjaamokin löytyy jatkossa Pyörätallista.

Jalankulkijoille tunneli tarjoaa esteettömän ja helpon kulkuyhteyden Kaisaniemen puistoon ja Oodiin. Tunnelin Oodin puoleiseen päähän on rakennettu portaat, joita pitkin pääsee junalaitureille. Myös Kaisaniemen puiston puolelle on rakennettu 40 pyörän runkolukitustelineitä.

Kaisantunnelin rakentaminen on

kestänyt kolme vuotta ja sen kustannukset ovat nousseet alkuperäisestä 25 miljoonasta eurosta 32 miljoonaan euroon. Urakka on kuitenkin sujunut suunnitelmien mukaan ja liikenteessä ei ole ollut häiriöitä.

Uusi Kaisantunneli on merkittävä parannus Helsingin ydinkeskustan liikennejärjestelmään ja se tulee varmasti helpottamaan pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden liikkumista.

Kartta: © OpenStreetMap-kartoittajat

Asfaltointi ja tiemeraintätyöt käynnistyvät toukokuussa

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen vuoden 2024 päällystystyöt alkavat viikolla 19 ja 20 eli toukokuun puolivälissä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kesän 2024 päällystystyöt käynnistyvät tämänhetkisen tiedon mukaan viikolla 19. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan maakunnissa jo kilpailutettujen urakoiden päällystettävä pituus on n. 400 km. Se on viime vuoteen verrattuna yli kolminkertainen. Päällystysurakoitsijoina toimii Peab Industri Oy ja Asfalttikallio Oy.

Asfaltointi käynnissä

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen vuoden 2024 päällystystyöt alkavat viikolla 19 ja 20 eli toukokuun puolessa välissä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen vuoden 2024 päällystystyöt alkavat viikolla 19 ja 20:

8.5. valtatie 8, Edsevö, Pietarsaari
7.5. kantatie 68 Ytteresse – Edsevö, Pietarsaari
13.5 valtatie 3 Yli-Koskue -Koskue, Kurikka
13.5 maantie 704 Lentokentäntie, Vaasa
Päällystystöiden aikataulu on alustava ja ne tarkentuvat vielä kevään aikana ja kohteisiin saattaa kesän aikana tulla myös muutoksia.

Päällystystyömaat tulevat aiheuttamaan jonkin verran häiriötä liikenteelle, mutta vilkkaimmilla maanteilla päällystystyöt pyritään tekemään ruuhka-ajat huomioiden sekä joissain tapauksissa yötyönä. Kyseessä on kuitenkin lyhytaikainen haitta ja

tienkäyttäjiltä toivotaan malttia ja tarkkaavaisuutta liikenteessä.

Päällystystyömailla on myös jalkaisin työvälineiden ympärillä liikkuvia työntekijöitä, joiden työturvallisuus on erityisesti syytä huomioida.

Liiku turvallisesti tietyömailla, sillä työmaa on myös työpaikka
Hidasta vauhtia – näin turvaat omasi ja muiden turvallisuuden
Varaudu poikkeuksellisiin liikennejärjestelyihin
Ole kärsivällinen, ajoittaista jonoutumista ei voida välttää
Ole valmis pysähtymään
Noudata liikennemerkkejä
Yksiajorataisilla vilkasliikenteisillä päällystyskohteilla (mm. valta- ja kantatiet) on käytössä saattoauto. Saattoauton avulla työmaan ohittaminen on turvallisempaa ja selkeämpää. Saattoauto myös varmistaa nopeusrajoitusten noudattamisen työvälineiden ja työntekijöiden kohdalla. Saattoauto noutaa sulkuaidalta autojonot mukaansa ja vetää autojonot työmaan ohi. Työmaan lopussa saattoauto ajaa pois edestä ja päästää autot jatkamaan matkaa. Saattoauton valotaululla annetaan ohjeita autoilijoille. Työmaiden kohdalla on alennettuja nopeusrajoituksia, joita on noudatettava niin kauan kuin päällystystyömaan liikennemerkit ovat pystyssä.

Tiemeraintätyöt käynnistyvät toukokuussa. Tiemeraintätyöt käynnistyvät toukokuussa. Tiemeraintäurakoitsijana toimii Hot Mix Oy. Pohjalaismaakuntien maanteiden tiemeraintä ylläpidetään urakka-aikana reilun 5 600 kilometrin matkalta.

Tiemeraintätyöntekijät toivovat, että kuljettajilla olisi malttia hidastaa tiemeraintätyömaan kohdalla. Liian kova vauhti on vaara ja saattaa sotkea sekä auton että tuoreen maalin. Tiemeraintäautot ja -työmaat hidastavat liikennettä hetkellisesti, ja työstä pyritään kertomaan mahdollisimman selkeästi tiemeraintäautoissa olevilla kylteillä ja valotauluilla. Lisäksi tiemeraintäauto pudottaa tielle sopivin välimatkoin valkoisia vaahtohattaroita. Vaahtohattarat varoittavat autoilijoita tuoreista maali-merkinnöistä sekä edessäpäin liikkuvasta tiemeraintäajoneuvosta.

Tuoretta maalia voi roiskua auton renkaisiin esimerkiksi silloin, kun autoilija ohittaa keskiviivaa maalaavan tiemeraintäauton ja ylittää viivan. Suurin riski on silloin, jos viivaa pitkin ajetaan pitkä matka kovalla vauhdilla. Jos juuri maalattu viiva on pakko ylittää, suosituksena on tehdä ylitys mahdollisimman kohtisuoraan viivan yli. Mikäli autoon tulee maaliroiskeita, on maaliroiskeiden poistoon kotikonsti. Tavallinen rypsiöljy pehmentää muutamalla käsittelyllä tiemeraintämaaliroiskeet, jolloin ne on helpompi pestä pois.

Irma Rewell - Vaasan oopperan sielu

Kirjoittaja: Katarina Korkman

Sauli ja Merta Kentalan seitsemästä lapsesta vanhin, Irma Lahja syntyi viattomien lasten päivinä 1929 Kaustisella. Hänet vihittiin 1954 Vaasassa Tarmo Emil Oskar Rewellin kanssa. Tarmo Rewell toimi 1960-luvulla maan suurimpiin rautakauppoihin kuuluvan Vaasan Teräksen toimitusjohtajana. Hän oli vuosikymmenten ajan tunnettu halmo Pohjanmaan ja Vaasan elinkeinoelämässä ja sai ansiostaan kauppaneuvoksen arvon.

Irma Rewell edusti urheilukilpailuissa Vaasan Vasamaa lajeinaan 100 metrin juoksu, aitajuoksu ja pituuslyhyt. Hänen voitontaltonsa oli erityisen vahva: Rewell lähti aina kisaan voittamaan. Turmokus ja määrittämätön nainen oli jo nuorena lahjakas. Rewell opiskeli Helsingin yliopistossa lääketieteitä ja toimi opintojen jälkeen vuosina 1957–1990 Vaasan yhteiskoulun liikunnan ja terveysopin vanhempana lehtorina. Opettajana hän oli tiukka, mutta persoonallinen ja kannustava. Hän korosti erityisesti arkkiikunnan merkitystä. Naisten aseman ajaminen iskostui oppilaisiin jo varhain tyttöjen oman liikunnanopettajan toimesta. Opettaja Rewell kehotti äänestämään naisia.

Lue lisää - Läs mera
www.naistenaani.fi

Irma Rewellin tarina löytyy kirjastossa

Naisten Ääni -hanke: Tuhannen naisen tarinat elämänekertakirjastoon

Ainakin 50 Vaasaan liittyvä tarina!

Suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin historia on pitkälti rakentunut ihmisten teois-ta ja vaikutuksesta, mutta naisten osuus tässä tarinassa on jäänyt usein vähälle huo-miolle. Naisten tekemiset, vaikutukset ja elämänekertakokemukset ovat olleet ällistytävän niukasti kirjattuja yhteiseen muistiin. Tämän muuttamiseksi on syntynyt Naisten Ääni -hanke, jonka tavoitteena on tuoda naisten tarinat ja vaikutusvalta osaksi suomalais-ta historiakertomusta.

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuonna 2017 lanseerattu Naisten Ääni -verkkojulkaisu on osa Suomalaisen Naisliiton aloittamaa pyrkimystä tuottaa laajamittaisia aineistoja suomalaisten naisten elämästä ja vaikutuksesta yhteiskuntaan. Hankkeen keskiössä on halu tuottaa ja levittää tietoa siitä, mitä naiset ovat tehneet, miten he ovat vaikuttaneet yhteiskunnan kehitykseen, miten he ovat eläneet

ja miten he ovat selviytyneet elämän haasteista.

Keväällä 2024 julkaistiin tuhannes elämänekerta, ja niitä on sen jälkeen tullut runsaasti lisää. Ainakin viidessäkymmenessä tarinassa kerrotaan vaasalaisista naisista tai naisis-ta joiden elämä liittyy kaupunkiimme.

Mainittakoon muutama tunnettu vaasalainen joiden elämäkerta löytyy Naisten Ääni-kirjastossa: Irma Rewell, Ritva Hyöky, Eeva Kauppi, Alexandra Frosterus-Sältin, Rosi-na Heikel,

Verkkojulkaisuun toivotaan monipuolista osallistumista, ja mukaan ovat tervetulleita niin valtakunnalliset, paikalliset kuin sukujenkin naiset. Tavoitteena on nostaa esiin erilaisia tarinoita ja kokemuksia: arjen sankarittaria, järjestötyössä ahertaneita, näkyviä ja näkymättömiä, äänekkaita ja hiljaisia. Haluamme koota aineiston, joka kuvastaa suomalaisten naisten monipuolista panosta yhteiskuntaan ja kulttuuriin.

Naisten Ääni -verkkojulkaisuun voi kirjoittaa uusia elämäkerta-artikkeleita

tai kopioi-da jo aiemmin julkaistuja artikkeleita naisjärjestöjen lehdissä, kunhan alkuperäiseltä julkaisijalta on lupa uudelleenjulkaisuun. Lisäksi haastamme järjestöt ja yksittäiset kansalaiset mukaan keräämään ja dokumentoimaan naisten tarinoita omilla paikka-kunnillaan. Tavoitteena on tehdä Naisten Ääni -hankkeesta naisten voimannäyttö ja samalla luoda ainutlaatuinen aineistokokonaisuus suomalaisten naisten elämästä.

Tule mukaan -sivulle on koottu lisää ajatuksia ja ideoita siitä, miten jokainen meistä voi osallistua Naisten Ääni -hankkeeseen ja tehdä suomalaisten naisten tarinoista näkyvämpiä ja merkityksellisempiä. Liity joukkoomme ja auta meitä kertomaan suomalais-ten naisten unohtumattomia tarinoita! Naisten Ääni-kirjasto on verkossa pysyvästi ja tulee palvemaan myös tutkijoita tulevina vuosikymmeninä – tai vuositaso!

Täällä Naisten Ääni-elämänekertakirjasto löytyy: <https://www.naistenaani.fi/>

Kalevan kisat Vaasassa 27.-30.6

Vaasa valmistautuu Kalevan kisoihin: Kaarlenkentä valmistellaan kilpailuun

Kalevankisat 2018 - 3000 m, Jyväskylä

Vasemmalta oikealle: Sandra Eriksson, Camilla Richardsson, Astrid Snäll, Linnea Harala, Lotta Mäkinen, Emma Hakala, Hilka Kontro, Pihla Hokkanen, Amanda Virtanen, Oona-Mari Hakulinen, Mona Forselles, Janna Hautala.

Kuva: Tuomas Vitikainen

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Yleisurheilun SM-kisat, Kalevan, järjestetään kaupungin tiedotteen mukaan

Vaasassa 27.–30. kesäkuuta 2024. Se on yksi Suomen johtavista valtakunnallisista urheilutapahtumista, ja Vaasan kaupunki on valmistautunut tapahtumaan jo usean vuoden ajan.

Kalevan kisojen odotetaan houkuttelevan Vaasaan noin 20 000 kävijää. Tapahtuman toteuttaminen edellyttää alueen urheiluseuroilta merkittävää yhteistyötä. Pääjärjestäjä on Vaasan Urheiluseura yhteistyössä Palosaaren Urheiluseuran, Vaasan Toverien, Vaasan Vasaman, Vähänkyrön Viestin ja IF Femmanin kanssa.

Liikuntapäällikkö Mika Lehtonen kertoo, että Vaasan kaupunki on aloittanut tapahtumaan valmistautumisen jo useita vuosia sitten. Yksi näkyvimmistä parannuksista on Kaarlenkentän uuden tulostaulun asentaminen, joka korvasi vanhan viime vuonna.

”Uusi digitaalinen tulostaulu on 14,7 x 5,8 metrin LED-näyttö, jossa voimme näyttää tulosten lisäksi suoria lähetyksiä kentältä ja uusintoja hidastettuna. Vanha maalaus oli mekaaninen”, Lehtonen kertoo. Kevään aikana Karlsplanin pääkatsomon päädyt lasitetaan, mikä on merkittävä muutos.

”Pääkatsomossa on aika kylmä, koska se on varjossa. Lasiseinät vä-

hentävät vetoa ja tuulta, Lehtonen kertoo.

Kentän juoksuradat pestään ja linjat maalataan uudelleen. Lisäksi koko suunnitelmaan tehdään pieniä korjauksia ja vanhat sähkö- ja datakaapelit vaihdetaan uusiin. Myös kentällä olevien laitteiden ja varusteiden tulee olla hyvässä kunnossa kilpailua varten.

”Päivitämme laitteita, kuten keihäitä, luoteja, poikkipalkkeja ja rakennustelineitä. Kalevan kisojen jälkeen kaikki kentän käyttäjät pääsevät hyötymään uusista laitteista, Lehtonen sanoo.

Tapahtumalla on merkittävä vaikutus liikenteeseen, ja väliaikaisia liikennejärjestelyjä ja pysäköintialueita on suunniteltu jo pitkään.

Tästä tiedotetaan tarkemmin lähempänä tapahtumaa. Kalevan kisat ulottuvat myös Kaarlenkentän ulkopuolelle. ”Naisten ja miesten kävelykilpailut käydään uudella kevyen liikenteen väylällä Onkilahden kauniissa merenrantaympäristössä”, Lehtonen kertoo.

Kalevan kisoissa nähdään sekä kansallisia huippu-urheilijoita että lupaavia nuoria lahjakkuuksia. Kilpailu ajoittuu EM-kisojen ja olympialaisten väliin, joten on mahdollista, että Karlsplanissa nähdään myös yleisurheilun EM-kisojen suomalaismitalisteja Roomasta.

– Toivomme, että vaasalaiset merkitsevät Kalevan kisat kalenteriinsa ja kokoontuvat sankoin joukoin seuraamaan kisoja, Lehtonen sanoo.

Budapestin muistio 1994

Budapestin muistio 1994: Ukrainan rajojen turvaaminen

Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen Ukraina löysi itsensä historiallisesti merkittävästä vaiheesta, kun se suuntasi kohti itsenäisyyttä ja suvereniteettiä. Budapestin muistio erottuu joukosta keskeisenä sopimuksena, joka symboloi kansainvälistä sitoutumista Ukrainan alueellisen koskemattomuuden suojelemiseen.

Vuonna 1994 allekirjoitettu Budapestin muistio turvatakuiden antamisesta oli merkittävä diplomaattinen sopimus, johon osallistui Ukraina, Venäjä, Yhdysvallat ja Iso-Britannia. Sen ytimessä oli tärkeä lupaus: allekirjoittajat lupasivat kunnioittaa Ukrainan suvereniteettiä ja olemassa olevia rajoja, vahvistaen sitoutumisensa ei-aggressioon ja pidättäytymisen uhkaamasta tai käyttämästä voimaa Ukrainan alueellisen koskemattomuuden tai poliittisen itsenäisyyden puolesta.

Muistio merkitsi merkittävää diplomaattista saavutusta Ukrainalle, tarjoten turvallisuuden ja vakauden kehityksen epävarmuuden ja haavoittuvuuden aikana. Se tarjosi pohjan Ukrainan turvallisuudelle ja vakaudelle, jonka tukipilarina olivat suurvaltojen kollektiiviset turvatakuut.

Budapestin muistion merkitystä koeltiin kuitenkin vuosien mittaan erityisesti Venäjän vuoden 2014 Krimin liittäminen ja sen jatkuvan osallistumisen seurauksena Itä-Ukrainan konfliktiin. Nämä tapahtumat korostivat kansainvälisen diplomatian monimutkaisuutta ja haasteita ja herättivät kysymyksiä Budapestin muistion kaltaisten sopimusten tehokkuudesta nopeasti muuttuvassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.

Venäjän toimien jälkeen oli vaatimuksia Budapestin muistion allekirjoittaneille täyttää sitoumuksensa ja ryhtyä konkreettisiin toimiin Ukrainan suvere-

niteetin ja alueellisen koskemattomuuden tukemiseksi. Kansainvälisen yhteisön vastaus oli kuitenkin vaihteleva, heijastaen erilaisia etuja ja geopolitiikkaan liittyviä laskelmia.

Ukrainalle Budapestin muistio toimi sekä toivon että turhautumisen lähteenä. Vaikka se edusti olennaista osaa sen turvallisuusarkkitehtuurissa, joidenkin allekirjoittajien epäonnistuminen veloitteidensa täyttämiseksi korosti diplomaattisten takuiden rajoituksia päättäväisen aggression edessä.

Näistä haasteista huolimatta Budapestin muistio säilyy symbolina kansainvälisestä solidaarisuudesta ja välttämättömyydestä noudattaa suvereniteetin ja alueellisen koskemattomuuden periaatteita. Sen perintö toimii muistutuksena diplomaattisen ratkaisun kestävästä merkityksestä konfliktien ratkaisemisessa ja rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi yhä enemmän toisiinsa kietoutuvassa maailmassa.

Budapestin muistio 1994: Venäjä ei kunnioittanut sopimusta

Vuoden 1994 Budapestin muistio oli sopimus Venäjän, Ukrainan, Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian välillä. Sopimuksessa Venäjä sitoutui kunnioittamaan Ukrainan suvereniteettiä ja alueellista koskemattomuutta, mukaan lukien rajoja. Muistio oli merkittävä virstanpylväs Euroopan turvallisuusjärjestyksen kehityksessä Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen.

Venäjä ei kuitenkaan ole kunnioittanut Budapestin muistiot. Vuonna 2014 Venäjä liitti itseensä Ukrainaan kuuluvan Krimin niemimaan. Vuonna 2022 Venäjä aloitti täydellisen mittakaavan hyökkäyksen Ukrainaan, mikä on johtanut humanitäärisen katastrofin ja tuhansien ihmisten kuolemaan.

On useita syitä siihen, miksi Venäjä ei ole kunnioittanut Budapestin muistiot.

Ensinnäkin Venäjällä on ollut pitkään imperialistinen näkemys Ukrainasta. Venäjä pitää Ukrainaa osana ”historiallista vaikutusalueensa” ja on vastustanut Ukrainan pyrkimyksiä tulla itsenäiseksi demokraattiseksi maaksi.

Toiseksi Venäjältä on tullut viime vuosina yhä autoritaarisempi valtio. Presidentti Vladimir Putin on vakiinnuttanut valtaansa ja tukahduttanut kaiken opposition. Tämä vaikeuttaa Venäjän yhteistyötä muiden maiden kanssa hyvässä uskossa.

Kolmanneksi Venäjällä on revisionistinen näkemys kansainvälisestä oikeudesta. Venäjä uskoo, että sillä on oikeus käyttää voimaa tavoitteidensa saavuttamiseksi, vaikka se rikkoisikin kansainvälisiä lakeja ja normeja.

Venäjän rikkomuksilla Budapestin muistiot vastaan on vakavia seurauksia Euroopan turvallisuuden kannalta. Se osoittaa, että Venäjä ei ole luotettava kumppani ja on valmis käyttämään väkivaltaa tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tämä on nostanut jännitteitä Euroopassa ja vaikeuttanut rauhanomaisen turvallisuusjärjestyksen rakentamista.

On tärkeää, että kansainvälinen yhteisö reagoi voimakkaasti Venäjän rikkomuksiin Budapestin muistiot vastaan. Venäjä on pidettävä vastuussa teoistaan, ja sen aggressiolle on oltava selviä seurauksia. Lisäksi kansainvälisen yhteisön on toimittava Ukrainan tukemiseksi ja auttamiseksi maan jälleenrakennuksessa sodan jälkeen.

Budapestin muistio on muistutus kansainvälisen oikeuden ja valtion suvereniteetin ja alueellisen koskemattomuuden kunnioittamisen tärkeydestä. Venäjän sopimusrikkomukset ovat vakava haaste Euroopan turvallisuudelle, ja ne edellyttävät kansainväliseltä yhteisöltä vahvaa ja yhtenäistä vastausta.

VENÄJÄN OMITUINEN DIPLOMAATTINEN KIELI

Kreml pilkkaa vastustajiaan

Kun jännitteet kahden maan välillä lisääntyvät - kuten viime vuosina Venäjän ja Ukrainan välillä - on tavallista, että hyökkäävä osapuoli pilkkaa vastineensa. Olemme nähneet tästä esimerkkejä. Venäjän valtioneuvosto tekee parhaansa pilataksaan Ukrainan presidenttiä Volodymyr Zelenskiä ja Ukrainan johtoa. Kremlin mukaan Zelenski on natsi, huumeriippuvainen, klovni, valehtelija, petturi, rikollinen, psykopaatti

On tärkeää huomata, että nämä hyökkäykset ovat vääriä ja perusteettomia. Zelensky on demokraattisesti valittu johtaja, joka on osoittanut suurta rohkeutta ja päättäväisyyttä Venäjän aggression edessä. Ukrainan kansa tukee häntä ylivoimaisesti, ja maailman johtajat kunnioittavat häntä laajalti. Se, että hän olisi natsi, ei ole tästä maailmasta, Zelensky on juutalainen ja yksi natsismin pilareista on juutalaisten viha. Mutta Venäjän mielestä kaikki jotka vastustavat Venäjän hyökkäysoimia ovat nat-

sisteja.

Kremlin halventavien adjektiivien käyttö Zelenskyä kohtaan on merkki epätoivosta ja heikkoudesta. He eivät voi voittaa Zelenskyä taistelukentällä, joten he turvautuvat henkilökohtaisiin hyökkäyksiin yrittääkseen häpäistä hänet. Nämä hyökkäykset kuitenkin vain koukuttavat ja vahvistavat edelleen Zelenskyyn päättäväisyyttä ja Ukrainan kansan yhtenäisyyttä.

Sitten on tarpeeksi syytä todeta, että Ukrainan presidentti ei ole ainoa, joka on alttiina halventa-ville ja pilkaville adjektiiveille. Saksan johtaja on "markkarantekijä" ja USA:n johtaja on seniili dementi vanhus.

Tämä ei ole uusi ilmiö. Etenkin sana klovni näyttää olevan suosittu Kremlessä, kun joku uskaltaa vastustaa Venäjän valloitus suunnitelmia.

26.11.1939, muutama päivä ennen talvisodan alkamista, Pravda julkaisi seuraavan sensaatio-maisen artikkelin Suomen pääministeri Aimo Kaarlo Cajanderista:

»Suomen hallitus pelkää astua eduskunnan eteen.

Aimo Kaarlo Cajander

Sen sijaan 23. marraskuuta pääministeri Cajander esiintyi onnellisesti konsertissa. Musiikki soi, pääministeri piti puheen. Suomen kansalaiset täytyy olla huvittuneita nykyisessä surullisessa tilanteessaan. Cajander tarjoutui viihdyttämään yleisöä parhaansa mukaan. Hän osoitti klovnin poikkeuksellisia kykyjä. Cajander teki konserttilavasta sirkusareenan yksinkertaiselle yleisölle. Kuten Pelle Jöns, hän teki kuperkeikkoja, puhui hölynpölyä, seisoi päällään, käveli areenalla käsillään.

Aluksi hän veti areenalle useita muotokuvia Ve-

näjän tsareista ja kumarsi maahan näiden kuvien edessä. Hän esitti nämä nöyrät jouset syntyneen talonpojan juurtuneella alistuvuudella. Hän puhui "innokkaasta politiikasta Suomen hyväksi, jota seurasivat Aleksanteri I ja Aleksanteri II ja jonka koko Suomen kansa hyväksyi". Sitten Pelle Jöns nousi päälleen ja uhkasi toisella jalallaan Neuvostoliittoa, koska Moskova saattaa uhata Suomen itsenäisyyttä. Se oli todella majesteettinen asenne!

Tiedetään, että Venäjän taarit, olivatpa he ni-

meltään Aleksanteri tai Nikolai. tukahdutti kaikin tavoin Suomen kansan pyrkimykset itsenäisyyden saavuttamiseen. Vain taantumuksellinen, korruptoitunut suomalainen porvaristo hyväksyi tsaarilaisen kansan sorron, alistamisen ja lamaamisen. Cajander ja consortes palvelivat Venäjän tsareja uskollisina lakeijina ja hovihoureina. Kun tsarismi kukistettiin vallankaappauksen aikana, väliaikainen hallitus kieltäytyi myöntämästä Suomelle itsenäisyyttä. Bolshevikit Lenin ja Stalin taistelivat tämän itsenäisyyden puolesta yhteistyössä Suomen kansan kanssa. Suomen kansa on saanut itsenäisyytensä neuvostohallituksesta, jonka Suomen porvaristo aina tuo markkinoille ja esiintyy edelleen tavaranä imperialismin markkinoilla.

Sellaisia ovat tosiasiat. Cajander uskoo, että kun hän osuu kuperkeikkoihin, maailma hajoaa. Naurava illuusio! Pelle Jöns tekee kuperkeikkaa, mutta tosiasiat pysyvät hellittämättä paikallaan. Koko tätä sääliävä komediaa pelataan vain siksi, että he haluavat välttää vastaamasta suomalaisen kysymyksen heidän typerälle juoniteluista koostuneelle hallitukselleen: miksi Latvia, Viro ja Liettua ovat tehneet neuvostohallituksen kanssa sopimuksia, jotka takaavat heidän itsenäisyytensä, rauhansa ja turvallisen työnsä. , va-

Statsministern skymfas grovt av rysk officiös

Otillständigt angrepp i Pravda.

Moskvatidningen Pravda, sovjetregimens språkrör framom andra, publicerar i sitt gårdagsnummer en skymfelig artikel utan lik i anledning av statsminister Cajanders senaste tal kring förhållandet Finland-Ryssland, en artikel, som i sin utomordentligt groteska utformning utgör en egendomlig replik till statsministerens av vilja till samförstånd präglade anförande. Vi återge

Hufvudstadsbladet den 27.11.1939

ikka Suomen hallitus on keskeyttänyt neuvottelut ja aiheuttaa suomalaisille huolta ja ahdistusta? Täällä ei pääse pois asiasta pelkällä tempulla. Cajander kuperkelee, laulaa kuin kukko, huutaa: kasa nousee pilviin ja purskauttaa yhtäkkiä it-kuun. Hän itkee, voihkii, repii vaatteensa palasiksi, lyö ympärillään sirkusklovnin röyhkeillä, ripottelee tuhkaa, Ei omaan päähän, vaan Viron päähän. Latvian ja Liettuan ministerien päämiehet. Cajander huudahtaa kyynelten läpi: "Nämä kolme elinkelipoista Baltian maata, joilla oli edessään valoisa tulevaisuus, ovat yhtäkkiä muuttuneet itsenäisistä valtioista imperiumeiksi, jotka ovat enemmän tai vähemmän riippuvaisia Neuvostoliitosta. Tämä on tehnyt murskaavan vaikutuksen meihin suomalaisiin."

Cajander itkee Viron, Latvian ja Liettuan poliittisten johtajien puolesta. He ovat osoittautune-

et hyvin lyhytnäköisiksi. Mutta Pelle Jöns pääministerin roolissa, katsokaa, hän on kaukonäköinen. Hän on poliitikko, joka on koulutettu kaukonäköisen Beckin ja selväjärkisen Moscickin toimesta. Saattakoon hän kokea, miltä tuntuu, nämä puolalaiset Pelle Jönsit, jotka ovat menettäneet si-toutumuksensa ikuisesti. Aivan pian Cajanderilla voi olla tilaisuus tajuta, etteivät Suomen hallituksen nuket ole ennakoivia, vaan Viron, Latvian ja Liettuan nykyiset johtajat, jotka ovat tehneet sopimuksia Neuvostoliiton kanssa näiden valtioiden itsenäisyyden turvaamiseksi.

Mutta Cajander ja hänen kätyrinsä eivät voi välttyä vastaamasta kysymykseen, jonka suomalaiset yhä uhkaavamin asettavat heille, nähdessään maan joutuvan häpeälliseen ja vaaralliseen peliin provokaattoreiden toimesta. Miksi olette, Cajander ja teidän porukanne, keskeyttäneet neuvottelut? Ette ole "riippumattomia" (?) vain suomalaisista, jotka itse asiassa etsivät Neuvostoliiton kansan ystävyttä. Kukaan ei ole riippumaton? Kenen tahdon mukaan toimitte, kenen ohjeita noudatatte? Ja Pelle Jöns pääministerinvirastossa juoksee levottomana, pelkurimaisena ympäriinsä, antaa himmeiden silmiensä harhaila kaikkialla ja vannoo Jumalan nimeen: "Suomi ei ole tarvinnut eikä ole saanut

ohjeita muilta valtioilta. Jumalan nimeen, se ei ole saanut mitään!" Klovnin vala, Jumalan nimessä! Ulkomaisia ohjeita täyttävän "valtion ohjeiden" kuittaus on julkaistu. Se löytyy englantilaisen imperialistisen lehdistön hyväksymisestä Cajanderin puheesta. Daily Herald taputtaa suomalais-ta Pelle Jönsiä ystävällisesti olalle: "Olet tehnyt hyvää työtä, rakas veli".

Voiko siis olla yllättynyt siitä, että Cajander ja hänen joukkonsa eivät ole löytäneet "yhteistä perustaa" Neuvostoliiton hallituksen kanssa? Pelle Jöns esittää kuperkeikkojaan sotaisan imperialismin "yleisellä alustalla", antaa jazzorkesterin kumahtaa, antaa saksofonin jamata, antaa sirkus-senjohtajan piiskan vinkua.

Jatkuuko tämä poliittinen sirkus pitkään? Meidän on toivottava: ei liian kauan. Meidän on toivottava, etteivät suomalaiset anna nukkejen, kuten Cajanderin ja hänen kätyriensä, ohjata Suomen valtion alusta kohti tuhon partaalle, missä Beck ja Moscicki ovat haaksirikoutuneet."

Tämän tekstin ruotsinkielinen käännös julkaistiin Hufvudstadsbladetissa 27. marraskuuta 1939. Pravdassa se julkaistiin 26. marraskuuta, sattumalta samana päivänä kuin Mainilan laukaukset, ilmeisesti Venäjän taholta.

Artonumero 1 €
Verkossa ilmainen

N:o 22 Sunnuntaina, 21 toukokuuta 2023

ISSN 2954-243X

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digikansallisarkisto.fi). GPT3 tekee osan rutiiniosista toimitustyöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteemme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainos hinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset + 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png- muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björnkäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

UUTISET

Vaasan XXIX Kuoro-festivaali TÄNÄÄN

Vielä ehtii tämänpäiväiseen pää-töskonserttiin!

Vaasan Kuorofestivaalin loppukonsertti kokoa jälleen perinteiseen tapaan yhteen festivaalin osallistujia sekä pääesiintyjä.

Käytä tilaisuus hyväksesi, tässä on mahdollisuus nauttia todella hienosta kuorolaulusta,

Vaasan Kaupungintalo sunnuntaina 21.5.2023 klo 14.00

14.00-14.15 Damkören QuinnsTon

14.15-14.35 Cawiar

14.35-15.00 Kamarikuoro Kampin Lauu

15.00-15.20 - Väliaika -

15.20-15.40 Etelä-Pohjanmaan Mieslaulajat Jussit

15.40-16.00 Wasa Sångargille

Lippu 25 €,

Eläkeläinen, opiskelijat 20 €

Kuorojen jäsenet 15 €

Vaasan XXIX kuoro-festivaali - menestys!

Vaasa - hieno musiikkikaupunki. Paljon musiikkia koko kesän!

Tällä viikolla nyt siis aloitettiin kuorofestivaalilla, sen taiteellisen johtajan Kristian Hebergin johdolla.

Muutama numero ja muu tieto:

- 170 ilmaiseisintymistä

- yli 80 kuoroa

- osallistujia noin 1700

- pitkät nonstopkonsertit Rewell centerissa.

- konsertteja kolmessa kirkossa, Palosaaren kirkossa, Vaasan kirkossa ja Ortodoksisessa kirkossa.

Täällä olemme:
www.vpress.ovh

Tilaa Waasan Päivälehti! Lähetä emailin otsikolla Tilaus osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com

Viikon taide-elämys
Kansallinen taidegalleria Ateneum avasi ovensa huhtikuun puolessavälissä pitkän korjaustyön jälkeen. Albert Edelfelt -näyttely avattiin 5. toukokuuta.
Albert Edelfelt oli suomalainen taidemaalari, joka asui vuosina 1854-1905. Hän oli merkittävä hahmo suomalaisessa taidemaailmassa, ja hänen teoksiaan kunnioitetaan ja tutkitaan edelleen. Edelfeltin maalauskset heijastelevat suomalaisen elämän kauneutta ja yksinkertaisuutta, ja kyky vangita aiheidensa olemusta erottaa hänet yhdeksi Suomen suurimmista taiteilijoista.
Tämä kuuluisia maalauksia "Leikkiviä poikia rannalla" on maalattu vuonna 1884 ja on esillä näyttelyssä..

Ensi vuonna Kuorofestivaali järjestetään kolmaskymmenes kerta. Jäämme odottamaan!

600€ bonus hoitajille, jota otettu seuraavasta palkasta pois

Ei voisi uskoa todeksi mutta todella on näin. Vaikka hoitajista on aivan huutava pula!

ihan viisas. Saivatko hoitajat ehkä liikaa rahaa? Oliko se kaikkien sääntöjen pilkkujen mukainen?

Kun tällainen epävarmuus jäi ilmaan, päätettiin ottaa bonusta pois seuraavasta kuukausipalkasta.

Bonusta oli jo käytetty monilla ja seuraava kuukausipalkka oli 600€ pienempi. Ei ehkä ihan riittänyt ruokaan sen kuukauden aikana. Ja yksi asia on aivan varma: tämä ei ollut hoitajien vika!

Yksi asia on ainakin ihan varma: Jos Varkaudessa jatkossa on hoitajista pulaa, niin johto voi katsoa itseään peiliin. Heitä, jotka tehdään kaikkein raskaimman työn ja joiden ansiosta koko sairaanhoito toimii, ei kannata nöyryyttää! Terveen järjen käyttäminen terveydenhuollossa olisi täysin sallittua, mutta järki näyttää nyt pahasti puuttuvan.

Ja lisäksi:
Jos Pohjanmaan hyvinvointialue, sen sijaan että antoi rahaa poliittisille puolueille, olisivat antaneet 600 hoitajalle 600€ bona-

nsa.

Varkaudessa ja mahdollisesti joissakin muissa kaupungeissa päätettiin maksaa 600€ bonus hoitajille, jonka työn ansiosta sairaanhoito pysyi pystyssä pahimpana epidemia-aikana.

Hoitajat olivat toki kiitollisia siitä, ja bonuksen tultua tilille sitä varmaan käytettiin johonkin pitkään kaivattuun pieneen investointiin. Kuten taulutelevisiohankintaan.

Mutta.
Johdossa ruvettiin miettimään että oliko tämä kertakorvaus nyt

Kuvallisten sivuilla 7-10

HUUMORIA SADAN VUODEN TAKAA

KANARIENSIEMEN

Talonrouva: — Huomasiko Karin, että herasmies lauloi, kun hän meni toimistolle?

Taloudenhoitaja vaimolle: - No, vahingossa niin, että tulin keittämään puuroa kanariensiemenistä.

OIKEUDESSA

Puolustusasianajaja: — Paras todiste siitä, että tuli tuli täysin yllätyksenä syytetyille, on se, että hän tilasi tulipaloo edeltävänä päivänä kotiin 4 koria pilsneriä.

Tuomari: - Neljä koria! Onko syytetty alkoholisti?

Syytetty: - Ei, ei, mutta ajattelin, että palomiehille saattaa tulla jano.

HAMBURGIN RAITIOVAUNUSSA 1930-LUVULLA

. Hyvin varusteltu raitiovaunu. Nuori mies nousee ylös ja tarjoaa eräälle naiselle istuinta seuraavilla sanoilla: - Mene eteenpäin, gnndige Frau!

Silloin S. A.:n mies vaunun perästä huutaa: - Kolmannessa valtakunnassa ei ole enää "armollista Frau"!

Kärryn toisesta päästä kuuluu nyt toinen ääni: — Se on totta, mutta ei ole enää munia ja voitakaan!

S. A. mies nousee seisomaan: - Kuka sanoi noin? Raportoi Erl Kaikki istuvat paikallaan ja piiloutuvat sanomalehtiensä taakse. - Kuka se oli? Konduktööri, pysäytä kuljetus! Minun täytyy löytää se, joka sanoi niin!

— En voi pysäyttää vaunua sen takia. Minun on noudatettava käskyjä ja jos olen myöhässä, minulle tulee haittaa.

Raivoissaan S.A.-mies työntää tiensä ulos ja hyppää pois kärryiltä. Pian tämän jälkeen työntekijä nousee seisomaan ja sanoo:

- Naiset ja herrat! Kiitän solidaarisuudestanne! Se oli erinomainen osoitus yhteisöllisyydestä.

ARVON TÄYDELLISYYT

— Ai niin, usein käy niin, sanoi valittava

sukulainen, että vasta rakkaan sukulaisten kuoleman jälkeen huomaamme, kuinka arvokas hän oli meille! — Kyllä, niin on, vastasi leski. Minulla ei myöskään ollut aavistustakaan ennen, että mieheni on niin korkeasti vakuutettu.

YKSINKERTAINEN

Eräs nainen kihloi Tegnériä innokkaasti pyyntöihin, että tämä sanoisi jotain nokkelaa, kunnes hän lopulta suuttui.

— No, hän sanoi lopulta: Jumala, maailma ja sinä olet kolminkertainen, mitä maailma ja sinä sitten ovat yhdessä?

"Kaksikertainen", sanoi nainen. —

Ja mikä sinä sitten olet?

"yksinkertainen", sanoi rouva.

— Aivan oikein, sanoi Tegnér.

LAISKUUS

Isäntä rankaisi oppipoikaa ankarasti laiskuudesta. Poika huudahti itkien: - Toivon, että olisin kuollut!

— Kyllä, luulen, että sinä, laiskuus, luulisi, että haluaisit valehdella ja raahata itseäsi mukavassa arkussa!

NOOAN ARKKI

Nooan arkin eläimet menivät nukkumaan. Mutta he eivät voineet nukkua, tunnin ajan kuului salaperäistä yksitoikkoista naksahdusta solmusta. Lopulta norsu korotti ääntään ja sanoi ankarasti: — Kuka meitä häiritsee, ettemme nukahtaisi?

Kulmasta kuului tuhatjalkaisen pieni, onneton ääni: - Olen vain riisumassa saappaani.

NAISTEN VAATTEET

Mikään ei pue naista paremmin kuin ei mikään.

PUTTE HALUAA LÄÄKETTÄ MUMMILTA ÄITI: "Mutta, Putte dä, miksi haluat vain lääkkeitä mummolta etkä minulta?"
PUTTE: "No, tiedätkö, äiti, isoäidin käsi tärisee niin!"

UUTISET

A; "Sinun on täytynyt kirjoittaa sanomalehdessä, että olen valepeluri ja huijari!"
B: .Mahdotonta! Lehdeni sisältää vain uutisia!

SYNTYNYT TANSSIMAAN

"Etkö luule, kapteeni, että täytyy syntyä tanssimaan?"

"Varma. . . En ole koskaan nähnyt syntymätöntä tanssia."

MITÄ ENEMMÄN SAAT, SEN LISÄÄ HALUAT

"Se on aika omituista, mitä enemmän saat, sitä enemmän haluat." "Kuule, kerro minulle yksi asia!" Onko sinulla koskaan ollut kaksosia?"

MIEHEN KANSSA RANNALLA

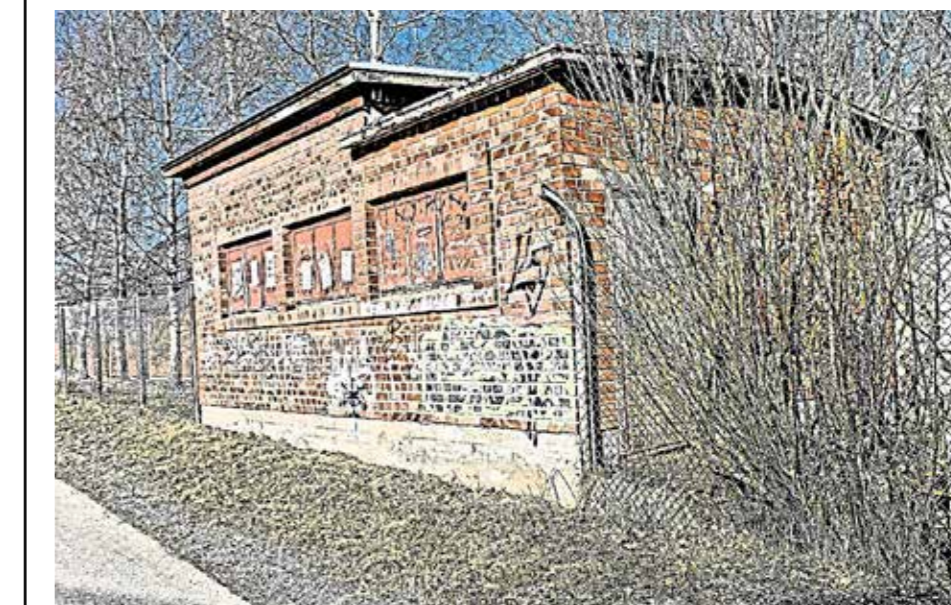
Hän: Viikko sitten sinulla ei ollut aavistustakaan, että nyt istuisit rannalla miehen kanssa, jota et tuntenut ollenkaan.

Hän: No, luultavasti tein.

Hän: Mutta rakas pikku ystävä, et tuntenut minua silloin.

Hän: Ei, mutta tiesin itseni

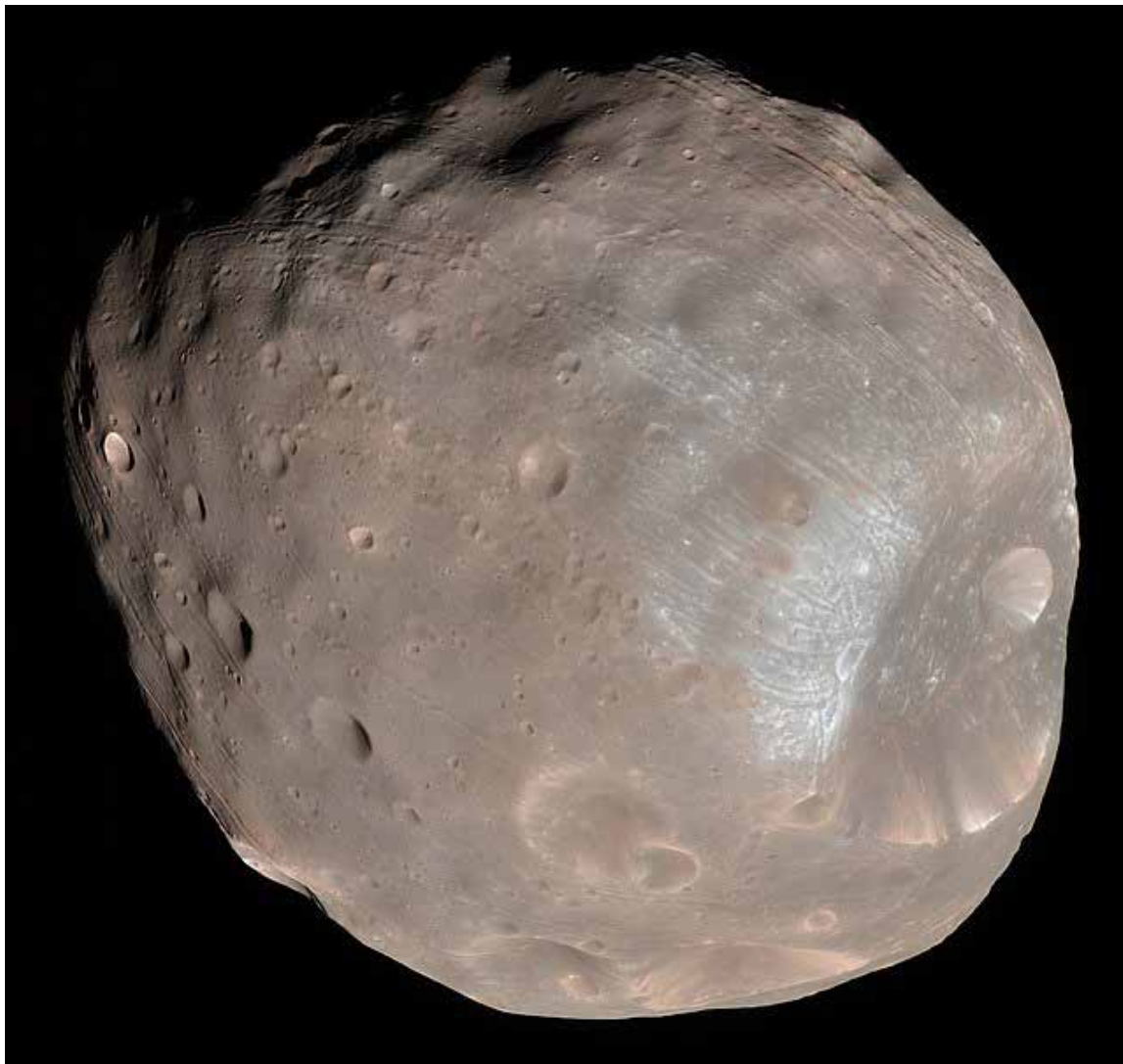
Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Maaherran talo

PhitoScetch

Viikon astronominen kuva:

Phobos colour 2008.jpg

Color image of Phobos, imaged by the Mars Reconnaissance Orbiter on 23 March 2008.

The illuminated part of Phobos seen in the images is about 21 kilometers (13 miles) across. The most prominent feature in the images is the large crater Stickney in the lower right. With a diameter of 9 kilometers (5.6 miles), it is the largest feature on Phobos.

NASA / JPL-Caltech / University of Arizona

Public domain

Ensi viikolla:

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palstamillimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Waasan Päivälehti

waasanpaivalehti@gmail.com